

Domoljub

V Ljubljani, 21. junija 1939

Leto 52 • Štev. 25

Beseda k velikim dnevom

Pred odrom, ki je bil postavljen v katoliški cerkvi sv. Evgenija v Stockholmu ob spominski svečanosti za pokojnim velikim papežem Pijem XI., je vzbujal posebno pozornost velik, krasen venec s temle napisom: »Papežu Piju XI. v znamenje hvalečnosti in v spomin poklonili evangelijski verniki«. In to je bil le en primer med mnogimi...

Zakaj so švedski protestanti poklonili ta venec, zakaj je človeštvo v resnično žalostjo in s pretresljivimi izrazi sožalja sprejelo vest o smrti velikega papeža in potem s tako odkritim veseljem in spoštovanjem pozdravilo novega poglavarja katoliške Cerkve? Kaj je privedlo drugoverce v Rim h kronanjskim slovesnostim novega papeža? Kaj jih je nagnilo, da so brez pomisleka poklekli na prostnem trgu sv. Petra s katoličani vred in z vsjo pobožnostjo sprejeli blagoslov novega poglavarja katoliške Cerkve?

Kje so vzroki za to?

Priče smo usodnih dni, morda najtežjih v vsaj zgodovini od začetka sveta! Priče srditega, neizprosnega boja, kjer ni več vprašanje samo usoda poedinca ali ene države, ne, to je boj, ki se bije za to, kar je prvo in poslednje, za padec ali vstajenje vsega človeškega rodu, za osnovne prvine, ki naj vtisnejo pečat vsemu prihodnjemu zemskemu življenju. Majajo se nam tla pod nogami, vsepovsod pokajo jezovi, rušijo se temelji sedanjega svetovnega reda in iz razpok, ki jih ustvarja ta potres, bruhajo na dan kakor nevzdržni vulkani nova gibanja, vsako z upanjem na zmago in vsako nosi s seboj poslanico, da je edino zveličavno in odrešilno za človeški rod.

Komaj sta minili dve desetletji od najstrahotnejšega klanja v človeški zgodovini. Zemlja je posuta z grobovi. A sinovi teme divjajo naprej v svojem srdju in sovraštvu. Preslišali so klic, ki prihaja iz grobov, klic, ki ga živim pošiljajo padle žrtve kot opomin k ljubezni in mirnemu sožitju med narodi. Vpregli so človeški razum — ne v plodno delo, marveč v delo uničevanja, v delo, ki vodi v razpad. Niso se še posušile solze za padlimi žrtvami, spet odmeva zemlja od mrzličnih udarcev kladiv, noč in dan grmijo stroji in kakor pošastni zmaji bruhajo iz sebe ognjeno orožje — za novo klanje, za novo človeško žaloigro. Misel vstaja proti misli, sovraštvo razdvaja narode.

To je boj, ki ga človeški razum ne more več zajeti v svoje ozke meje. To je boj med nebom in peklom, med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med smrtjo in življenjem. Silen boj med dvema kraljestvoma, med Kristusom in Antikristom.

V tej zmedi, sredi teh viharjev, zaviti v somrak krivih bogov, sejejo služabniki Anti-

kristovi svoje strašno seme. Izrabili so bedo množic in v imenu »svobode in socialne odrešitve človeštva« razvili najstrahotnejšo propagando, kar jo pomni zgodovina. Propagando, ki naj služi njihovemu prvemu in poslednjemu namenu, da v svetovni revoluciji preobrazijo obličje zemlje in zbršejo z nje vse, kar spominja na Boga in vero. Vsejali so razdor med narode, razbili družino, vtihotapili se na vsa področja javnega in zasebnega življenja in napovedali zadnji, odločilni boj Kristusu, ki biva med nami v svojem skrivnostnem Telesu — sveti Cerkvi.

Vžigajo se plameni in nebo gori v njih rdečem svitu.

Zemlja preživlja svoj novi advent. Utrujena od blodenj, od krivic in nasilja, razbičana od prokletstva greha in temnih sil, koprnijo vsa ljudstva zemlje po rešitvi. Obupno se ozirajo okrog in iščejo rešnje poti, ki naj jih iz te stiske povede v kraljestvo luči, miru in plodnega dela.

In zdaj nam bo razumljiv tisti napis na vencu, ki so ga poklonili švedski protestanti v znamenje hvaležnega spomina pokojnemu papežu. Mnogi že razumejo, mnogi pa bodo razumeli jutri.

Kresovi po zemlji slovenski gore

Kres! Kar vznemirilo se je naše srce, ko so na kresni večer začeli goreti kresovi, eden, dva, trije ... deset in tako dalje, do neskončnosti. In kar nekam prazna je slovenska zemlja, odkar zadnja leta kresni ogenj peša, peša, peša ... Vedno manj je kresnih ognjev po naši zemlji.

Zakaj jih ni?

Kar močno se mi dozdeva, da ugašajo zato, ker so nekaj domačega, nekaj slovenskega. A prav zato bi jih morali nanovo oživiti. Danes vzbujajo iz spanja vse, kar je bilo kdaj našega in domačega. Spomnimo se na belokranjski »festival«. Ozrmo se na vedno bolj in bolj se ponavljajoče zahteve po narodnih nošah. Kar je od najstarejših časov sem našega, naj ostane naše!

Zdi se mi, da je kresove pogasila večkrat se ponavljajoča zahteva, naj zažigamo kresove v čast sv. apostoloma Cirilu in Metodu. Potem še presv. Srcu Jezusovemu. Saj je lepo, če tudi ob teh prilikah kresovi gore, ali prevelika zahteva po kresovih je zamorila kresove sploh. Nekateri ljudje si ne znajo namreč nič pomagati. Ali naj staro navado ohranimo, ali naj se nove poprimemo? Rekel bi, da ostanimo pri kresu kresnega večera. Če pa zahtevajo kresove še druge prazniške in slo-

iz te obupne stiske, iz prisluškovanja milijonov src, ki nosijo v sebi to hrepenenje, so se porodili kongresi Kristusa Kralja. Ustvarilo jih je spoznanje, da je treba vzbuditi in združiti vse, ki so dobre volje, zbrati jih v armado in popeljati v boj proti temnim silam nasilja, krivic in greha, v boj za zmago največje duhovne sile tega sveta, ki edina more razbiti barikade sovraštva. Zaklicati glasno besedo s svetovnega foruma, postaviti človeštvu jasen cilj, pokazati mu svetlo pot v kraljestvo luči in življenja, v kraljestvo Kristusovo.

Tebi, slovenski narod, je ob tej usodni uri zgodovine pripadla ta velika čast, da boš, čeprav majhen, postavljen v žarišče tega rešilnega gibanja. Nad našo lepo slovensko zemljo bo zasijala Luč božje luči in njeni žarki bodo razsvetlili temine, ki so se razpredle nad svetom. Iz srca Kralja nebes in zemlje pa se bo razlil blagoslov nad uboga ljudstva.

Zavedaj se, slovenski narod, da si prvičkrat v svoji zgodovini poklican, da zastaviš vse svoje sile za poslanstvo, ki ti ga je določil Kristus Kralj!

Zavedajmo se vsi, da je ta svetovni kongres prilika, ki se dolgo ne povrne! Prilika, da dokažemo vsemu svetu svojo globoko vero, svojo visoko kulturno stopnjo in duhovno zrelost. Naj živi Kristus Kralj, Kralj in Odrašenik!

vesne prilike in imamo po gorah dovolj drv, katerih ne moremo nikdar s pridom porabiti, ki bi sicer preperela in strohnela, jih pa še takrat zažgimo. Zavedajmo se, da so ti kresovi vse nekaj drugega kakor so kresovi po gramadah, ki so naznanjali prihod sovražnika v, našo lepo zemljo. Kresovi kresnega večera so prinašali in še prinašajo radost in veselje, turški kresovi so oznanjali tužo in jok.

Največ je pa zažiganju kresov škodovala svetovna vojna. Takrat je bilo strogo prepovedano, dajati kjerkoli kake svetlobne znake. Če si kje brez potrebe svetil ali zažigal, si bil že v nevarnosti, da te bodo prijeli in obsodili za izdajalca. Nihče pa v tistih dneh ni rad izpostavljaval sv. je kože v nevarnost in tako smo se navadili vojna leta preživljati tudi brez kresnega ognja. To navado smo vzeli potem še v mirne čase s seboj. Zato zadnje čase opazujemo, da kres prenehava biti naša narodna navada.

Seveda, nobena narodna navada ni tako sveta in lepa in častitljiva, da bi se ne dala izrabljati v slabe namene, da bi se ne dala zvezati s kakršnokoli nerodnostjo, zaradi česar potem izgubi veljavo pri pametnih ljudeh. Tudi v častitljive kresne navade so se vrinile razne nerodnosti, zaradi katerih kres ni več

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Angleži pridejo na kongres!

Tudi Angleži se nameravajo udeležiti kongresa v Ljubljani. Tako nam sporočajo iz Londona, da bodo v Angliji organizirali katoliško skupino, ki bo zastopala angleške katolince na kongresu.

Boka Kotorska se pripravlja!

Kotorski škof g. Pavel Butorac nam sporoča, da ga močno veseli novica o mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Svoji duhovščini in vernikom je udeležbo priporočil v posebni okrožnici, ki je bila razposlana po vsej škofiji.

Dubrovčani pridejo na kongres!

Dubrovniški škof dr. Josip Carevič se močno zanima za mednarodni kongres Kristusa Kralja. Kongres, ki ga imenuje važno stvar, je svojim vernikom najtopleje priporočil in bo poskrbel, da bo tudi njegova škofija na kongresu častno in številno zastopana.

Še en poljski škof na kongresu!

Škofjski ordinariat iz Lodža na Poljskem nam sporoča, da se bo kongresa udeležil tudi njegov škof, g. Vladimir Jasinski. Prišel bo obenem z močno skupino svojih vernikov.

Glas iz mehiške Mehike.

Mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani se bo, kakor nam poročajo, udeležil osebno tudi prevz. g. J. G. Rivera, škof iz Guadalajare v Mehiki. Cutimo se močno počastiti, da so se tudi v Mehiki odzvali našemu vabilu. Saj vemo, kakšen poseben sijaj bo dal škof iz tiste zemlje, kjer je za Kristusa Kralja teklo toliko krvi in kjer so mučenci umirali z nasmeškom in veselim vzklikom: Živel Kristus Kralj!

Duhovni šopki za kongres.

Poleg denarnih sredstev, so kongresu potrebna tudi duhovna. Bog sam hoče od nas žrtve, da bo kongres čim lepše uspel. Pozivamo vse slovensko moštvo, da daruje svoj duhovni šopek kongresu Kristusa Kralja. Ta duhovni šopek naj bo, da se bo na dan, ki naj si ga vsak posameznik sam izbere, vzdržal pijače, kajenja in zabavi. Take žrtve so Bogu prijetne in bodo kongresu prinesle veliko, veliko blagoslova. Slovenski možje in fantje, zdaj je vrsta tudi na vas, da nekaj prispevate za kongres! Ta žrtev je za vas malenkostna, kongresu pa bo veliko koristila!

Gg. katechetom in voditeljem Marijinik vrtcev!

Med duhovno pripravo za letošnji kongres Kristusa Kralja spada tudi vestno izpolnjevanje »Jezusovih dni« med našo mladino. Mladina naj za kongres Kristusa Kralja na ta način splete svoj duhovni šopek. Pišite takoj po »Jezusove dneve« na upravo »Lučič, Ljubljana, Kopitarjeva ulica, trgovina Ničman!

Senjsko-modruški škof na kongresu!

Senjski škof, prevz. g. dr. Burič Viktor nam sporoča, da se bo osebno udeležil kongresa. Vsem članom pripravljalnega odbora podeljuje svoj blagoslov pri delu, ki so ga začeli. Kristus Kralj naj nakloni svojo milost, da kongres doseže svoj pravi namen, da

to, kar bi sicer moral biti: del narodovega obredoslovlja.

Svojčas je prirejala kamniška dijaška »Bistrica« lepo uspele kresne večere. Ali bi jih ne mogla spet ponoviti! Ali moramo res vse, kar je pristno našega, opustiti? Ali naj se res svojih starodavnih navad samo ponižno sramujemo?

Zakaj naj ne bi spet zagoreli po slovenski zemlji kresovi, ož svetli nebrojni kresovi...

se namreč kraljestvo Kristusovo čim bolj razširi med ljudmi, ne samo vernimi, ampak tudi med mlačeži in nevernimi.

Majhna žrtev — velika korist!

Poročali smo že, da je kongresni odbor založil posebne razglednice za kongres. Slika predstavlja Kristusa Kralja, Vladarja nebes in zemlje. Povzeta je po znani umetniški oltarni sliki iz ljubljanske stolnice. Toplo prosimo, da si jo po možnosti vsako nabavi, saj je cena razglednici malenkostna: 1 dinar. To je za posameznika neznatna, brezpomembna žrtev. S to žrtvijo lahko v finančnem pogledu mnogo koristimo.

Pridno segajte po razglednicah! Dobite jih v kongresni pisarni v Ljubljani, Tyrševa 31/L.

Tuji škofje, ki se bodo udeležili kongresa!

Iz romunskega mesta Oradea nam sporoča škofjski kancler g. Fr. Zitzmann, da je njegov prevz. g. škof sprejel povabilo ljubljanskega škofa, naj se udeleži kongresa v Ljubljani. G. škof se je povabila odzval in bo osebno prišel v Ljubljano na kongres v spremstvu svojega kanclerja.

Na pismo ljubljanskega škofa je odgovoril tudi prevz. g. škof Avguštin Pacha iz Temešvara v Rumuniji, ki sicer obžaluje, ker se zaradi velikega dela v odgovorni službi kongresa ne bo mogel udeležiti, bo pa gotovo poslal močno skupino svojih vernikov in delegat-duhovnike, ki ga bodo na kongresu zastopali.

Prva novica iz Portugalske!

Iz portugalskega mesta Aveira nam piše prevz. g. škof, da je prejel povabilo ljubljanskega škofa na kongres. Zaradi dolge poti in pomanjkanja časa se osebno kongresa sicer ne more udeležiti, obljublja pa, da bo poslal svojega zastopnika in organiziral močno skupino vernikov in duhovnikov iz Aveira.

Otroci čenstohovske Matere božje — katoliški Poljaki na kongresu.

Kardinal Avgust Hlond, primas Poljske in nadškof v Poznanju, kjer se je pred dvema letoma vršil V. mednarodni kongres Kristusa Kralja, sporoča, da se Poljaki z veliko vnemo pripravljajo na kongres. To nam dokazuje tudi dejstvo, da je kardinal Hlond poveril organizacijo celotne poljske skupine centralnemu odboru poljske KA, ki ima svoj sedež v Poznanju.

Pričakujemo tudi, da se bo kongresa osebno udeležil tudi kardinal Hlond, kar nas vse Slovence navdaja z velikim veseljem, saj se še vsi dobro spominjamo njegovega ljubeznivega nastopa na eharističnem kongresu. Ze v naprej mu kličemo: Dobrodošli!

Vest od ene strani ekvatorja!

Iz južne Afrike iz mesta Marianhill nam piše apostolski vikar M. A. Fleicher. Dobil je vabilo na mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki se zaradi velike daljave in odgovornosti sicer ne bo mogel udeležiti, poslal pa bo svoje zastopnike.

Kako močno smo veseli, da se tudi misijonske dežele odzivajo našemu klicu po skupni manifestaciji Kristusu Kralju!

Severna Afrika zastopana na kongresu.

Iz zgodovinskega mesta Aleksandrija v starodavnem Egiptu piše škof-frančiškan Fr. Iginio Michelangelo Nuti, da se bo osebno udeležil kongresa.

Katoliški Čehi na kongresu!

Iz Olomuca nam sporočajo, da bo na kongres prišla močno skupina, ki jo organizira KA v Olomucu. Vodila jo bosta msgr. Fr. Jemelka, stolni kanonik, in dr. Jožef Hlouček, profesor na teološki fakulteti sv. Cirila in Metoda v Olomucu. Bratrom Čehom, ki so nam še od lani v srčnem spominu, želimo iskreno dobrodošlico!

Kupovanje vrednostnih papirjev

Važno opozorilo.

Te dni je bilo v listih objavljeno važno opozorilo: obveznice 2 in pol odst. vojne škode je treba zamenjati za nove najkasneje do 31. julija. S tem dnevem stare obveznice izgube vsako vrednost. Kdor bi jih torej ne zamenjal do 31. julija, mu popolnoma propadejo.

Kaj je s temi obveznicami vojne škode? Te obveznice so državni vrednostni papir. Finančno ministrstvo pa je izdalo nove obveznice že pred 2 leti in sedaj je postavljen skrajni rok, v katerem je treba stare obveznice vojne škode zamenjati za nove. Dasi je to opozorilo važno, je zelo verjetno, da ga mnogi, ki imajo te obveznice, ne bodo brali. Tako jim bodo obveznice, ki jim ležijo po skrinjah, omara ali kje na polici, čisto propadle, dasi so jih svoječasno od agentov drago kupili. Zato porabimo to priliko, da damo nekaj pojasnil in navodil o kupovanju vrednostnih papirjev in njih upravi.

Lepo obrestovanje.

O vrednostnih papirjih je med ljudstvom premalo znanja in so jih pri nas zelo malo kupovali. V gotovem oziru je to škoda, ker mnogi državni papirji nudijo zelo lepo obrestovanje. Taki, ki od prihrankov želijo prave stvarno imeti redne znaten dohodek, je najbolje, če kupijo dobre državne papirje. 7% investicijsko posojilo iz l. 1921 nosi posestniku obveznic leto za letom 7% obresti. Tega dandanes gotovo ne dobi na obrestih v nobenem finančnem zavodu, oziroma niti ne sme dobiti, ker zakon tako visoko obrestno mero za hranilne vloge prepoveduje. Ako ima kdo n. pr. 50.000 din, pa bi želel, da mu ta kapital nosi redno leto za letom čim večji dohodek, kupi obveznice 7% investicijskega posojila. Na ta način mu bo ta vsota nosila redno letnih din 3.500 in sicer jih dobi celo v dveh obrokih vsako leto 15. marca 1750 din in 15. septembra 1750 din.

Zakaj nezaupanje?

Med ljudstvom je pri nas do raznih vrednostnih papirjev precej nezaupanja. To je tudi razumljivo. Predvsem ljudje premalo poznajo različne obveznice državnih posojil, bodisi glede obresti oziroma kupona, bodisi glede varnosti. To je bilo še veliko manj poprej pod Avstrijo, ko so bile obveznice v nemškem jeziku. Poleg tega se je v Jugoslaviji dogodilo, da so nekatere ustanove hotele spraviti med ljudi državne vrednostne papirje s prodajo na obroke. Pa so brezvestni agenti mnogokrat ljudi opeharili in papirje veliko predrago prodajali. Bili so celo primeri, da kupcem prodanih papirjev sploh niso dobavili ali pa so jim dobavili ničvredne prospekte namesto pravih papirjev. Ta stvar je bila torej slabo organizirana in odtod nezaupanje. Prodajo papirjev bi bile morale vzeti v roko domače posojilnice, pa bi bila pravilno izvedena, ljudje ne bi bili oškodovani in zaupanje ne bi bilo padlo.

(Nadaljevanje.)

Vsak Slovenec, vsak katolik je naročnik Mohorjevih knjig
Naročite jih pri župniku

DOMAČE NOVICE

d Ban dr. Natlačen je tudi v preteklem tednu obiskal nekatere po povodnji prizadete kraje in obljubil primerno pomoč.

d Mogočen taber štajerskih viničarjev je bil 18. junija v Jeruzalemu v Slov. goricah. Čeprav so viničarji najrevnejši slovenski stan, se je zanje doslej le malokdo brigal. Na taboru v Jeruzalemu je bilo nad 3000 ljudi. Udeležil se ga je tudi voditelj slovenskega naroda dr. Korošec. Zato viničarji opravičeno pričakujejo v najkrajšem času zase in svoje družine razmer, ki bodo vredne človeškega dostojanstva. Po zadnjih vesteh je z odobrenjem ministra za notranje zadeve ban dr. Natlačen eklicial banski svet k rednemu zasedanju na dan 26. junija 1939. Spored zasedanja je: zaslišanje banskega sveta o načrtu uredbe za viničarski red.

d V Nemčijo je odpotoval prometni minister dr. Spaho. Oglel si bo nemške železnice in rečni promet, obenem pa bo z predstavniki nemških državnih železnic razpravljal o vseh vprašanih, ki zanimajo nemško in jugoslovansko železniško upravo.

d Horacijeva oda. Rimski pesnik Horacij je nekoč napisal odo, v kateri pravi med drugim: ... oljčni sad me krepki, cikorija me osvježuje, več mi je slez ... Potemtakem so že Rimljani cenili osvježujoči učinek te rastline. Danes je oni sestavni del naše vsakdanje hrane in to v podobi dobre bele kave s pravim Franckom, ki se izdeluje iz korenin domače požlahtnjene cikorije.

d Tri vagoni premoga so ukradli s povtorjenimi železniškimi listi na belgrajski železniški postaji.

d Rekruti, rezervisti in njih starši pozor! Z nestrokovnjaško izpeljano prošnjo je izgub-

Rajši več kakor premalo!

Kar velja za dobro jed, velja tudi za dober kavni dodatek. »Prvi Franck« daje beli kavi fin, poln okus in lepo zlatorjavo barvo. Poleg tega je zdrav, zato dodajte vedno dobro mero »Francka«, rajši več, kakor premalo!

Franck
KAVNI PRIDATEK

ljen čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le do koncesionirane in strokovno preizkušene pisarne kapetana Franca Pera, Ljubljana, Maistrova ul. št. 14, ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vložijo prošnjo in uredi zadevo. Ne zamujajte časa in pohitite z zadevo!

d Dekleta, varujte se! Po zadnji aretaciji trgovcev z dekleti v Belgradu je prestolniška policija ojačila preiskavo v vseh javnih prostorih ter je sedaj izsledila dve novi družbi trgovcev z dekleti. Policija je zaprla vse člane te nevarne mednarodne ustanove trgovcev z

belim blagom, ki so v Belgradu zbirali ne srečna mlada dekleta, in so jih prodajali ne samo v južne kraje naše države, temveč so jih pošiljali tudi v inozemstvo ter celo v Ameriko. Prestolniška policija z vso odločnostjo nadaljuje preiskavo, ker hoče zatreti to sramotno trgovino.

d Prvi snop ječmena je že padel — kakor ve povedati belgrajski dnevnik »Politika« — te dni v vasi Bevci, v neposredni bližini Raške.

— Pri neredni stolici, napetosti črevesja, vsled zapeke prav odlično odvajajo naravnih »Franz-Josefovcev grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefovcev« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po ul. sod. pol. in nar. zdr. S-br. 15483, 21. 7. 35.

d Važno za kmete, ki kopljejo gramoz. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je na posredovanje banske uprave v pogledu dobav

Srbski časopis o dr. Korošču

»Samouprava« prinaša ob priliki velikega počaščenja, ki so ga izkazale našemu voditelju slovenske občine, o dr. A. Korošču sledeči članek:

»Dr. Anton Korošec je brez dvoma velik političen lik naše zemlje. Njegov ugled, naj ga motrimo kot človeka ali kot državnika, ni omejen na meje naše domovine. Njegove velike sposobnosti, njegova ogromna moralna sila, predvsem pa njegov prirojeni in visoko razviti državniški smisel, ga je že davno povzdignil v vrsto naših najodličnejših in največjih državnikov. Kar pa je najbolj zanimivo, je to, da je dr. Korošec zavzel v naši državi to svoje mesto že od prvega trenutka, ko se je ustvarila. Začenši od začasnega narodnega zastopstva pa do današnjega dne je dr. Korošec vedno imel zelo vidno vlogo v našem javnem življenju. Vsi poizkusi, da se vsaj začasno odstrani od vodstva državne politike, so se hitro pokazali kot ponesrečeni in nemogoči, ker so naše javne razmere in razvoj političnih dogodkov odločno zahtevale, da se dr. Korošec vrne na mesto, ki mu po njegovih sposobnostih pripada. In kar je najpoglavitejše, je to, da se je vedno pokazalo, da je dr. Korošec imel vedno prav in da njegovo stališče nikoli ni bilo zgrešeno. Take lastnosti pripadajo samo ljudem visokih političnih sposobnosti, ljudem, ki so globoko prodri v narodno dušo in ki poznajo in čutijo težnje širokih narodnih slojev. Dr. Korošec se

nikoli ni oddaljil od svojega naroda, on je bil vedno z njim in zanj in ima zato toliko razumevanja in iskrenega sočustvovanja z njegovimi potrebami. Zato je dr. Korošec bil in ostal veliki politik in resnični ljudski zastopnik.

Ze pokojni Pašič je takoj ocenil vso veliko vrednost dr. Korošca in je takoj želel sodelovanja z voditeljem slovenskega naroda. On je tudi vedel, da bo moralo nekega dne priti do sodelovanja med stranko dr. Korošca in največjo in najbolj ljudsko srbsko stranko radikalov ter se v tem ni zmotil. Dr. Korošec je eden prvih tvorcev Jugoslovanske radikalne zajednice in po njegovi zaslugi vrši ta stranka sedaj svoje tako zelo važno poslanstvo v našem državnem in narodnem življenju. Dr. Korošec je stopil v njene vrste z velikim moralnim kapitalom. Ogromna večina Slovencev se nahaja danes v njenih vrstah in daje stranki tisti značaj, katerega mora imeti v veliki Jugoslaviji.

Kot politični delavec si je dr. Korošec stekel toliko zaslug za svojo domovino Slovenec, kakor nobeden drugi, tako da mu mora biti ona po pravici večno hvaležna. On pa je nas vse obvezal, da se mu moramo od srca zahvaliti in se pridružiti Slovincem v njihovi ljubezni in spoštovanju nasproti dr. A. Korošču v znak priznanja, ki mu ga ne daje samo Slovenija, ampak mu ga je dolžna tudi vsa Jugoslavija.«

Jeli potrebno.

nepristano opozarjali na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah! Pač, kajli vedno znova se pojavljajo palvorbe z nakano, okristili se s svetovnim slovesom Aspirin tablet.

ASPIRIN

TABLETE

©Glas reg. pod S. brojem 37608 od 8. XI. 1938.

Komunistični bratci, oglejte si učenca vaše šole

Francoski časopis »Jour« objavlja nove podrobnosti o razpravi proti zverinskemu graditelju komunističnih mučilnic v Barceloni, Alfonzu Lavrenčiču, ki stoji pred sodiščem in ki je po govoru državnega tožilca Fernandez Navasa, ki je razodel pošastne podrobnosti o sposobnostih tega krvoloka, tudi v polnem obsegu priznal svoje dejanje. Pri sodni razpravi se je izkazalo, da Alfonz Lavrenčič ni češkoslovaški državljani, kot je bilo prvotno navedeno, ampak da je jugoslovanske narodnosti, in sicer »iz tistega dela Jugoslavije, ki je nekdanj pripadal avstro-ogrski monarhiji«. Lavrenčič je star sedaj 37 let in je diplomiral na praški šoli umetnosti. Lavrenčič je od leta 1933 dalje član »zveze španskih (iberskih) anarhistov« in se je od takrat dalje posvetil učenju načinov, kako najbolj učinkovito mučiti človeka, predno umre. Svoje delo je opravljal čisto znanstveno s pomočjo znanstvenih knjig, ki jih ima najpopolnejšo zbirko, kakor tudi s pomočjo risb, ki jih je sam risal v ta namen. Tudi teh risb je na stotine in jih je državni tožilec razprostrl pred se na mizo. Proučil je stvarno vse možnosti, kako mučiti živega človeka, da čim več trpi, a pri tem ne umre. Preiskava še ni dosegla, če je svoje zverinsko delo v Španiji opravljal neposredno po nalogu moskovskih učiteljev, ali posredno po nalogu tolovajskega Negrina, katerega strašna vloga se čedalje bolj odkriva v zgodovini španske državljanske vojne. Državni tožilec, kapetan Navas, je mnenja, da so navodila prišla iz Moskve. Saj se med najdenimi risbami nahajajo tudi točni posnetki mučilniških celic v moskovski Lubianki. Svojo vedo pozna do vseh podrobnosti, vse je premeril, vse pre-

študiral. Njegove risbe predstavljajo telesne lege mučene žrtve v mučilniških celicah, ob robu pa so pripombe, kakšne so posledice te in one lege. Državni tožilec ga ne imenuje zastonj »arhitekta počasne smrti«.

Med branjem obtožnice je prišlo do viharnih prizorov. Državni tožilec je namreč na podlagi Lavrenčičevih risb in pripomb opisal mučenje in smrt dveh žrtev. Pri tem je odkril, s kakšno surovo natančnostjo je Lavrenčič skušal s pomočjo raznih barv in luči vplivati na duševno stanje žrtve. Najbolj strašen je bil opis »mučilniškega zvona«, v katerem mora mučeni počasi znoreti. Ta zvon je iz blesteče kovine in je na znotraj žarko razsvetljen. Spodnji del zvona se od časa do časa odpre, tako da prodira do mučene žrtve glas od vnanjega sveta. Sam pa ne vidi nič in nima pojma ne o času in ne o prostoru, kjer se nahaja. Od časa do časa v enakih presledkih pa udari kladivo po en udarec po zvonu. Žrtev ne more sesti. Konec je omračenje uma in počasna smrt. Državni tožilec je na to na podlagi Lavrenčičevih risb in spisov opisoval najbolj učinkoviti način, kako puliti nohte živi žrtvi. Pri tej priložnosti je pristopila ženska, ki je prestala to mučenje, in je pripovedovala med nepopisnimi prizori občinstva, kako so ji žgali prste in ji pulili nohte. Državni tožilec pripoveduje nato, da je imela vsaka skupina tajne policije (Čeke) po nekaj moskovskih izvedencev, ki so bili na razpolago s svojim strokovnim znanjem. Te mučilnice so bile podrejene posebnemu oddelku vojnega ministrstva, ki mu je bil minister sam predsednik vlade Negrin!

Ijanja gramozna cestnemu odboru izdalo sledeča pojasnila: Ako dobavlja kmetovalec gramoz, ki ga je nakopal na lastnem zemljišču in gramoz na predhodno predelal z mehničnimi sredstvi (na primer z drobilcem), tedaj ni podana ne pridob. obveznost, ne obveznost promet davka. Isto prostost uživa tudi kmetovalec, ki nakoplje dobavljeni gramoz na tujem zemljišču, v kolikor ni tega zemljišča z gramozarno vzel v formalni zakup, ali se ni bavil trajno obrtoma z dobavljenjem gramozna oziroma peska. Glede prevoznitva veljajo podobna določila. Voznik-kmetovalec ni zavezan pridobitni in prometnemu davku, v kolikor ne vozi celo leto, temveč le tedaj kadar njegova vprega ni zaposlena v kmetijstvu. V takem primeru je prevoznitvo smatrati za postranski posel v kmetijstvu.

Velika tombola na Homcu v nedeljo 25. junija — krasni dobitki.

Dr. Ban dr. Natlačen boter dvoma slepima bratecema. V zavodu za slepe otroke v Kočevju je prejelo te dni sv. birmo 14 slepih, šest deklic in osem dečkov, med njimi tudi poznana slepa brata, devetletni Drašek in enajstletni Jožek Trop iz Prlekije. G. ban je njuni prošnji, da bi jima botroval, ustregel ter imenoval za svojega zastopnika okr. načelnika Mirka Brezigarja, ki je birmancema v imezu bana izročil poleg drugega zelo lepi uri, urejeni nalašč za slepe otroke.

dr. Mladina posavske doline se je zbrala preteklo nedeljo na taboru v Loki pri Zidanem mostu. Govoril je tudi minister dr. Krek ki ga je narod navdušeno pozdravljal. — Zelo lepo je uspel tudi mladinski tabor v Vojniku pri Celju, ki so se ga med drugim udeležili senator Smodej in podpredsednik poslanske zbornice. Zelo lepo je bilo minulo nedeljo narodno slavje v belokranjskem Črnomlju, čeprav je dež nagajal!

dr. 125 novih lokomotiv dobimo. Kakor poroča zagrebški »Jutrani list« bo naš desetletni načrt za okrepitev železniškega voznega parka ostvarjen leta 1940. Do tega roka moramo nabaviti 125 novih lokomotiv in precejšnje število raznovrstnih vagonov. Jugoslavija zdaj že ima lastno industrijo železniških vagonov.

dr. Ujel soma, ko je gradil nasip. Petinštirideset kilogramov težkega soma je ujel kmet Branko Čerič iz Poloja pri Bosanskem Brodu. Čerič je gradil nasip, da bi pred poplavo zavaroval polje. Kar na lepem pa se je v vodi vanj zakadil som, Čerič pa ne bodi len, ga je jadrno zgrabil in izvlekel na suho.

dr. Turistični promet v naši državi je bil lani kljub številnim političnim krizam in napetostim večji kakor predlansko leto. Vsega skupaj je obiskalo letoviške kraje 1.007.000 turistov ali skoraj 100.000 več kakor leto prej. Od tega števila odpade na tužce 287.000, a na letoviščarje Jugoslovane 720.000. V cellem so turisti prebili na letoviščih 5.479.000 dni. Iz klirinških držav je bilo 236.000 turi-

*K zdravju
Tvojega otroka spadajo tudi
zdravi zobje*

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

stov, iz neklirinških pa nekaj nad 50.000. Domači turisti so v največjem številu obiskali Slovenijo, med tem ko so tuji rajši potovali na Hrvaško in Hrvaško Primorje. Toda takoj za savsko banovino pride po številu tujih turistov Slovenija. Celoten dohodek naše države od turističnega prometa je znašal dobro milijardo din.

dr. Hrvatje so najboljši ribiči. Pred dvema mesecema je odpotoval v Palestino izkušen hrvatski ribič iz Sušaka, ki bo v palestinskem primorju učil tamkajšnje ribiče sodobnega ribarjenja. Sedaj je že sklenjena pogodba, da pojde za njim še šest hrvatskih ribičev, ki so vzeli seboj vse svoje ribarske potrebščine, kakor čolne, mreže, svetilke itd. Kakor sodijo, bo šlo za njimi še kakih 50 ribičev, ki bodo v Palestini nekaki ribiški učitelji.

dr. Okrog 1000 vagonov sladkorja bo v kratkem uvozila naša država. Se pred nekaj leti so domače sladkorne tovarne proizvedle vsako leto po 5 do 6000 vagonov sladkorja več kakor pa so zahtevale domače potrebe. Viška tovarne niso mogle prodajati, pa so zato zmanjšale proizvodnjo. To je vplivalo tudi na sadilce sladkorne repe, da so sadnjo omejili. Slednjič je prišlo do tega, da nam je zmanjkalo sladkorja. Če se bo uresničila napoved finančnega ministra, da bo trošarina na sladkor znižana, je treba pričakovati, da se bo potrošnja sladkorja povečala, obenem pa se bo povečala tudi tvorniška proizvodnja.

dr. Proč z divjimi svinjami. Sredi velikega gozda — nedaleč od razvalin čušperškega gradu — stoji stari »marof« Vodice, kjer so

Romanje na Velehrad

Ob priliki praznika sv. Cirila in Metoda, to je 5. julija, priredimo kmečki ljudje romanje na Velehrad. Spotoma se oglasimo na Gosposveti na Koroškem in si ogledamo Dunaj in Brno. Na Velehradu je 4. julija zborovanje češke Kmečke zveze ter velike cerkvene in narodne slovesnosti. Če se prihlasi 30 udeležencev, bo stala vožnja z avtobusom in potni list 350 din za osebo. Prosimo vse, ki bi se želeli pridružiti, naj se takoj javijo na naslov: Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciškaška ulica. Natančni program in informacije se dobijo istotam in v pisarni Kmečke zveze v Ljubliani.

Imeli nekdanji čušperški grofje nastanjene svoje uslužbence in poljske delavce. Tu sedaj domujejo štirje precej trdni kmetje, ki imajo svoja polja sredi gozda. Malokdaj se je zgodilo, da bi se bil v te kraje zatekel v kakšni tudi zimi volk, medved ali divje svinje. Zadnja leta pa prihajajo skoraj redno pustošiti njihova polja divje svinje. Tudi po Škocijanski dolini in po neredkih vaseh tamošnje široka okolice so mnogi kmetje močno prizadeti, ker so se divje svinje tako razmnožile, da jih ljudje vidijo pogosto kar skupaj v čredih. V eni sami noči uničijo kar po več njiv. Najbolj se spravijo nad krompir, jeseni pa nad koruzo. — Vodiški kmetje so že popolnoma obupani in pravijo, da se jim ne splača delati na polju, ker je že vse uničeno. Tudi stari medvedje so se priklatili iz kočevskih gozdov, ljudstvo pa je obšel pred njimi velik strah. Prav bi bilo, da bi oblasti, zlasti banovina glede zaporednih lovskih pogonov ukrenila vse potrebno od dobrepoljske, kočevske in šentjurske plati.

d Plemenit človek. 100.000 din je daroval za jeseniške mestne reveže tamošnji rojak dr. F. S. Košmerl, odvetnik iz Čikaga v Ameriki.

d Ljubljanski velesejem je bil letos izredno dobro obiskan. Število posetnikov je prekoračilo 100 tisoč. Razstavilo je 611 razstavljalcev, od katerih je bilo 119 inozemcev, in sicer 62 iz Nemčije, 16 iz Amerike, 13 iz Italije i. dr. Poleg razstave vezenin so splošno zanimali številni gospodarski stroji. Tod so bile tudi sklenjene številne kupčije. Med zanimivostmi je privabil največ radovednežev živi potapljač, ki se je pred očmi gledalcev spuščal v polni opremi na »morsko« dno.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa« voda.

d Med poštno upravo in Prosvetno zvezo je bila sklenjena pogodba, s katero se je Prosvetna zveza zavezala, da v 20 mesecih postavi v Ljubljani 20 kilovatno radijsko oddajno postajo, v Mariboru pa 5 kilovatno relejno postajo, sedanjo v Domžalah pa prevzame država.

d Stric Niko in nehvaležna občina. Bogat kmet je podaril vasi šolo, občina pa njegovega daru noče sprejeti. »Če vas ne bo spre-

Le kovač zna skovati podkev

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosta bela peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

jela mojega darila, se bom pritožil pri škófu in pri ministru,« je dejal Niko Bauk, bogati kmet iz vasi Lastve pri Budvi. Stari Niko je zelo ljudomil in socialno čuteči človek. Čeprav nima svojih otrok, je izredno priljubljen pri vsej vaški mladini, kateri pomaga pri vsaki priliki. Nedavno je stric Niko razglasil da je svojo hišo, v kateri je bila do zdaj nameščena ljudska šola in za katero mu je oblast letno plačevala 1500 din, zapustil vasi. Namesto da bi bila vas stricu Niku hvaležna, pa je njegov dar odklonila z izgovorom, da hiša ne stoji na pramernem kraju.

d 1700 Jugoslovanov je bilo po vesteh socialistične »Delavske politike« v komunistični španski vojski. V tem številu je všteti

tudi 450 Slovencev, od katerih je 230 žrtvovalo življenje za — komunizem.

d 62 milijonov samo državnega denarja je šlo v 7 letih za Sokole. Koliko pa so morale dati še posebej banovine in občine!

d Zbor jugoslovanskih mest se je pričel 16. junija v Belgradu. Ljubljano zastopa župan dr. Adlešič, ki je imel lepo poročilo o delu naših mest na socialnem področju.

o Za najboljše izvedene vojaške vežbe v l. 1938 in 1939 je bil odlikovan s srebrno kolajno podčastnik topniški narednik Kaplenik B. Anton.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Da je kmet steber države, to se je pokazalo tudi v Zagrebu istega dne, to je 11. junija, ko so se tam ob priliki spominskega dne rojstva bratov Stefana in Antona Radiča zbrale ogromne trupe hrvatskega ljudstva. Ob številnih proslavah, ki so ob tej priliki bile po vseh hrvatskih zemljah, se je naglašalo, da hrvatski kmet ni več suženj, kakor je bil prednja stoletja, ampak da je trdno združen v ljudski stranki, ki se vseskozi opira na kmeta, na njegovo miselnost in na njegove gospodarske potrebe. Hrvatska seljačka stranka ima zaslugo, da politično življenje hrvatskega naroda ni krenilo ne na desno, ne na levo, ampak da svojo politiko vodi v duhu svoje kmetske in krščanske politike socialne pravičnosti in narodne zavesti.

p Red mora biti. Predsedniški klub JRZ v Belgradu je izključil iz JRZ 19 poslancev savske skupine, ki so v rovarstvu proti sporazumu podpirali dr. Stojadinoviča.

p Nov izvršilni odbor JRZ. V nedeljo dne 11. junija je bil v beli dvorani hotela Union v Ljubljani pod vodstvom predsednika banovinskega odbora JRZ za Slovenijo dr. Antona Korošca sestanek odbora JRZ za dravsko banovino. Na sestanku so bili vsi člani odbora. Predsednik dr. Korošec je v enournem govoru razložil naš notranji in zunanje politični položaj in so njegov govor vsi navzoči sprejeli z odobravanjem. Po govoru sta prebrala gospodarska poročila poslanec dr. Lavrič in član izvršilnega odbora Narodne banke industrijalce Avsenek. — Zatem je bil soglasno izvoljen izvršni odbor JRZ za Slovenijo, v katero so prišli: kot predsednik dr. Anton Korošec, kot podpredsednik minister dr. Krek, kot tajnik senator dr. Kulovec; za blagajnika pa je bil izvoljen minister Snoj.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Zahvala.

Upravi »Domoljuba« se lepo zahvaljujem za požarno podporo

1000.— din (tisoč).

»Domoljub« pa vsem toplo priporočam.

Pustišek Mihael-Frank-
Zdole 60, p. Kozje.

Navodila tistim, ki jim je pobila toča

Povodnji in toča so kmetom napravile veliko škodo na polju. Po §§ 12, in 159. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 in uredbi o odpisu davka v primeru vremenskih poškodb z dne 29. oktobra 1928 imajo kmetje pravico na odpis državnega davka in vseh doklad na zemljišča, ki so poškodovana zaradi vremenskih nezdod. Da bi se oškodovani znali ravnati, objavljamo zakonske predpise, ki se glase:

1. Kadar je uničeno več kot ena četrtina, a manj kot polovica pridelkov, se odpiše 25% letnega davka in doklad.
2. Kadar je uničenih polovica, a manj kot tri četrtine pridelkov, se odpiše 50% letnega davka in doklad.
3. Kadar je uničenega tri četrtine, a ne ves pridelok, se odpiše 75% letnega davka in doklad.
4. Kadar je uničen ves letni pridelek, se odpiše ves letni davek in doklade.

Vsaka škoda, ki daje pravico na odpis letnega davka in doklad, se mora prijaviti v roku osmih dni pristojnemu katastrskemu ali davčnemu uradu. Prijave morajo predložiti davkoplačevalci sami ali pa njihovi polnomočni zastopniki.

Pri upravičenih vzrokih se sprejemajo prijave še po osmih dneh, če je prijava dana še v času, da se da ugotoviti višina povzročene škode. Pri poplavih se osemdnevni rok računa od dne, ko je voda stala najvišje.

Škodo ocenjuje posebna komisija na ta način, da si sama ogleda nastalo škodo na licu mesta, kjer jo tudi oceni. Komisija sestoji iz uradnika katastrskega urada, ki je predsednik komisija, in iz dveh strokovnih članov pristojne občine, ki škodo ocenjujejo. Oceni škode prisostvuje še vaški starešina (pri nas občinski odbornik dotične vasi), ki daje potrebna pojasnila.

Že v tretje povodenj

Nove vode povodnji so uničile naše kraje. Če povodni potujejo v naslednjem, ki ga je napovedala voda. Zaprta naša in nepopolni karvni rez in potokar in v posebnih krajih povodni ogrožajo množice ljudstvomskih vod.

Na Gorovskem je bila slaba tudi od 14. na 17. junija prva huda. Ob 11. povodni je prišel vinar za njim pa močno deževje. Povodni je po gornji zapadeli avo vstop. Sava je tudi blizini našla korice do voda, pod Radovljico pa je stopila čez bregove ter se razlila prva na široko slava pri Podmestu. Tudi Sava je že močno narasla.

Tudi na Dolenjskem so seže in povodni hudi narasli. Krka je bila tako velika, kakor ni bila še best let. Hudo je prizadela Mirna peč, ki je bila pomembno poplavljenca. Zaprta je bila Temenška dolina; pri Pankovcih se je vrtel in vode samo iztegnila in, pri Dolenjskem je bila voda visoka, ponekod je že začela izpodirati stene.

Sava je tudi bila v nevarnosti obilnega vpliva.

Pod vodo so bile spet Struge in Dobrepolje. Vabovi so v Brestovici odnesli velike množice lesa. Voda se je odstopila v tri tokove, katerih vsak se je valil po poljih in travnikih v širini 40-50m. Voda je imela silno vabeno-žalostno, dalje proti Podmestu, kjer se je besneči vodi odpravil ljudstvom. V vasi Podgora se je vrtela v vabovje Pankovca, ki je zelo narasla. Prvi Carteron je bruhala voda in Kompoljske jame. Kmeti purje so hudoovrški poplavlili svo vasa zemlja, travnike in vasi Vadem, Pampet, Pankovca, Kompolje, tako da so se morali ljudje in živina v največji nagubi umakniti. Poner množice zemlje je voda odnesla tudi poljska senca, gnoj, stajo ind.

Krka je od Tešice vasi do Brečje razlila vsa polja in travnike. Sava pa se je v vrtel vsi razlila čez polja pri vasi Trape in Mostec. Vas Mostec je bila vrtel čisto pod vodo in je bil promet po cesti med Dobovo in Brečicami čisto nemogoč.

Zaprta Struga je bila pod vodo tako, kakor leta 1875. Tri kilometre banovinske ceste in več kilometrov občinske je bilo pod vodo. Ves promet med vasio Kompolje in med Strugami je bil nemogoč. Škoda je ogromna in jo

bodo mogli pravilno oceniti lele, ko bo voda odstopila. Čudena je vsa žeter in košnja. Tudi vsi krajci, kjer voda polji in travnikov in dosega, je vse porušeno in porjavljeno.

Hudo je bilo tudi v Ribnici. Ob pol 12 povodni je lupi iz spajke zbudila plat zvonca. Voda je nenadoma porušila čez vas Mlake v trg, vrtla v kleti, se razlila na državno cesto in prepahala polja in travnike. Zjutraj so se pokazane povodine nočnega pustolenja: vsa polja in travniki od Zlobca do Ribnici proti Kompolji vasi so bila pod vodo, ki je nosila s seboj les, drvače in razno stvarno. Voda se je razlila okrog Nemške vasi, Prigorice do Dolge vasi. Ta je bil onemogočen ves promet. Pred vasi pa je bila voda meter visoka, da so se morali vsi vrtelki in avtomobili vrtati. Hudo se prizadela vrtelja, še bolj pa spodnja stran v Nemške vasi Lipova, Otavice, Gorice vasi, Wanki, Prigorice, slasti pa Dolenja vas je bila vsa pod vodo.

Ljubljanske barje je spominjala na sive čase panovinske. Izo samo žetero za je bilo. Ljubljanska je tokrat izredno hudo narasla. Na barja so bili polni tudi vsi odtočni jarki. V njih krajci je voda vstopila čez bregove. Močno je narasla tudi lica, ki je porušila s kmeti, podrla nasipe ter se razlila po poljih in senožetih. Ljanska cesta je bila mestoma pod vodo. Prva tako cesta, ki pelje z lga proti Tomšičju, je bila poplavljena. Slasti pa je tokrat dirjala lica. Ponekod je poplavlila vse rastje prva do gube zemlje. Razrušila je jez pri Tomšičju in voda se je razlila čez polja ter vse zalje kraje. Dosegla in poplavlila je cesto, ki vodi iz Ljubljane na Mateno, Tomšičj, Vrbljen in Strahomer. Vsi poljski pridečki so uničeni. Škoda je ogromna. Poseba hudo sta bila ob sedanjih povodnjah prizadeti vasi Matena in Brest. V teh dveh vasi je voda vrtla v kleti in v hse. Hudo razdejavanje je povodenj povzročila tudi pri Lipah, ki so od sveta skoraj odrezane. Huda poplava je bila tudi okrog Bevk, Blatna in Brezovice.

Letojoja pomlad je udarila s hudo silo številne slovenske kraje. S skrbijo gledajo kmetje v bodočnost. Obupali bi, če bi ne dobili od pristojnih oblasti zagotovila pomoči.

Dober namen

V evangeliju četrti nedeljo po binkošnih tožijo apostoli svojemu Učeniku, da so celo not ribe lovili, pa niso nikdar ujeli.

Ali se nam ne zbudí pri tem dogodku sprisanje, zakaj se na tem svetu mnogi ljudje toliko trudijo, pa so vendar v večini retek in nadlogah? Kol da bi jih ljubi Bog res edinole za trpljenje ustvaril.

V hili naše sv. vere nam je tudi to razumljivo. Bog pošlje človeku na tem svetu križe in težave zato, da se iz njih zasluženje nabirajo za večnost. Kdor se peha le za čisti dobiček, je v resnici velik retek. Če pa nadloge in težave, ki ga zadevajo z dobrim namenom Bogu posteta bo ekkrat za svoje zemsko trpljenje obilo poplaval v večnosti. Zato je zelo važno, da znamo obuditi dober namen.

Dober namen je srca želja, v vseh rečeh biti Bogu vrt; tako misliti, kakor Bog hoče, tako govoriti, kot je Bogu vrt; tako delati in trpeti, kakor je sveta volja božja.

Zato pa vsako jutro, ko vas vrti dar zbudí k novemu delu, kerujemo vsa naša celodnevna dela Bogu. Predesem pa ne pozabimo, da pri obujanju dobrega namena vednimo naša dela z zasluženjem Kristusovim, ker le po njem dobimo polno vrednost in plačilo nebeškega Očeta. Potrebno pa je tudi, da tez dan se okuži naše duše greh, kajti dober namen poleg greha nima prostora.

sarjenje zelo nevarno, ker je močno razkopan in ima oster ovinek, pod katerim je globok prepad. Kako se je zgodila nesreča, se ne ve. Možno je, da je Gradu odpovedala zavora ali pa mu je postalo slabo in je omotici nrtel čez skale v prepad, kjer je obledel z razbito glavo.

n Cerkev je vigala strela. Cerkev sv. Antona na Kovati vasi, tam okrog Starega trga ob Kolpi, ki je bila vidna po vsej poljski dolini, ni več. Med nevihto in silnimi nalivi je udarila strela. v Vrenotku je bila vsa streha iz dešče v plamenu. Ker je bil tudi strop lesen in samo ometan, je razdejavanje popolno. Z veliko požrtvovalnostjo so močje in fantje, potem ko se je streha že sesula, rešili skorzi okna še kipe z obeh oltarjev in svečnike. Rešen je tudi kelih. Vse drugo pa je zgorelo. Škoda je nad 70.000 din. Zavarovana pa je bila za 5000 din. Vse, ki ste vneti častili sv. Antona, cerkveno predstojništvo prav lepo prosi za nujno pomoč. Škoda bi bilo zlasti, če bi se uničila stara goška kapela sv. Ane, prvotne varuhinje cerkve.

VINO

pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

n Kolo mu je presekalo obe nogi. Ključavnicačarski vajenec Franc Zupan, sin progovnega čuvaja iz Loga pri Kranjski gori, je skušal doseči na Jesenicah odhajajoči vlak proti Kranjski gori, pri tem pa je prišel pod kolesje voza. Kolo mu je presekalo obe nogi. Dobil je tudi smrtonosne notranje poškodbe v spodnjem delu telesa. Franc je podlegel hudi ranam.

V današnjem času bo VI. mednarodni kongres Kristus Kralja mogočna izpoved vseh narodov za mir v kraljestvu Kristusovem!

NESREČE

z 6% na nesrečni alkohol! Ni in ni se mogel odvrniti pijača 25 letni kmet Djara Cvetkojevič in Švicine pri Petrinju. Cvetkojevič je bil vsjini postaviovaljen ter je dobil v nagrado lep kav nemiljčka pri Temerianu. Čeprta je bil dleher in zelo pouden gospodar, pa je zadnje čase našel močno popraviti, tako da se vrtel po naše nemene in intenzivni. Denar je kopal, pa je Cvetkojevič šel in prodal svoje nemiljčke za 100.000 dinarjev samo zato, da bi se lahko pil. Bol je pogral dobil 50.000 din. Namaznje ga je njegova strast hudo potrla. Vedno mova je postinjal ogustiti pijačo, pa ni hla. Cvetkojevič je našel, da bo pogral še zadnjih 50.000 din, pa je sklenil, da bo najju postaviovalje šel v smrt, kakor pa, da bi morala zaradi njegove nesrečne strasti njegova vdolčna pastri v pogojno beča. Šel je in kupil za tri dinarje cestne kislina ter je kupil. Po dveh dneh hudega trpljenja je umrl.

z Prvi čini strela je vlak raztrgal mater. In Slavončega Breda poudarje o hudi nesreči, ki se je pripetila oni dan na ledovinskih postaji Slavonški Bred. Z jutranjim nezgodom se je in živorane vrtel na novo službeno mesto v Šahar kapetan Miletič z svojo ženo Bosiljo in tremi otroci. Na postaji Slavonški Bred je ga. Miletičeva izstopila ter na gornji naštopila postaja na otok. Tam se je udarila nekakšno stijo, ter ni opazila, da se

je med tem začel vlak že pomikati dalje in zapuščati postajo. V naglici je skočila na stopnišče vagona, da bi ujela vlak, zaradi precejšnje hitrosti vlaka pa je omahnila ter padla pod kolesa. Kapitan Miletič in otroci so bili prabi, kako je vlak raztrgal ženo in mater.

n Mesta nad Zaiemberkem ni več. Zaradi deževja konec maja je Krka tako silno narasla, da je podrla Bojčev most nad Zaiemberkem. S tem ni občutno prizadet samo lastnik, ampak tudi vsa bližnja in daljna okolica, predesem pa Budganja vas, vsa šimibelska župnija in veliki del hinjače in ambruške. Saj je bila pešpot v Zaiemberk po tem mostu za vse te kraje najhujša. Sedaj morajo hoditi otroci v šola, ljudje v cerkev in po vsakdanjih opravkih v trg daleč okrog na spodnji most pod gradom, kar jim je v veliko oviro in zamudno časa. Most je sicer zasebna last, vendar z odlokom na dejstvo, da ga vse čase brezplačno uporabnja vsa občina, posebno merodajne šimibelje, da pomagajo in poskrbijo, da bo most čim prej postavljen na splošni in javni promet.

z V smotki je nrtvel čez skale. Oni pešček dogojine se je na klanec, ki pelje iz vasi k Sred, zgodila nesreča, ki je uničevala življenje 40 letnega moča, očeta 4 otrok. Jerneja Grada in Beričevca pri Ljubljani. Moč je bil zaposlen kot pilir pri mreditvi Sora. Na delo se je vedno vrtel s hudoovro silni vsi in nato po klanec narasli. Ta klanec pa je na kole-

Razgled po svetu

ČEŠKA

s Libušine prorokbe. Pred dnevi so peli v češkem narodnem gledališču v Pragi opero »Libušec«. Ob tej priliki je prišlo do domoljubnih manifestacij. Zaključno prorokovanje Libuše, »da bo češki narod slavno preživel vse strahote peklat, je sprejelo občinstvo z velikanskim navdušenjem. Ploskanje je trajalo nepretrgano četrt ure, orkester opere je medtem odigral češko narodno himno. Tako poroča novosadski »Dan«.

NEMČIJA

s Procesije, romanja in pogrebi ovirajo promet. V Aachenu ob Renu so bile vsako leto veličastne procesije sv. Rešnjega Telesa. Letos so jo iz prometnih vzrokov prestavili v predmestne četrti, iz istih razlogov ni bilo dovoljeno potresati cvetje. Prej je bil veliki oltar postavljen pred mestno hišo, zdaj za poslopjem. Enako je tudi po drugih nemških mestih. Oblastva se sklicujejo na ministrsko odredbo iz leta 1936, ki pravi, da procesije, romanja in pogrebi ponekod ovirajo promet in jih je treba prenesti v stranske ulice. Tudi je vojaškim osebnostim, uradnim zastopnikom, predstavnikom bojovniških združenj in gasilem rajha prepovedano sodelovati na procesijah.

s To in ono iz Korotana. Na praznik sv. Petra in Pavla bodo posvečeni v Celovcu v mašnike tudi sledeči gospodje: Karicelj Andrej iz St. Lipša nad Dobro vesje, Kaselj Lorenc iz Stare vesi pri Grebinju, Lampichler Ivan z Radiš, Lex Janez iz Dol pri Otoku, Messner Stefan iz Doba pri Pliberku, Mohor Anton iz Škocijana. — V Trdaničah je umrla 70-letna Terezija Grafenauer. — Na Velikem Selu pri Mariji na Zili je odšla v večnost Vaznikova mati. — Pri St. Jakobu v Rožu so pokopali 76-letnega Terlovčnikovega očeta Janeza Rauter z Vaz. — Prav tam so djali v grob Erjančičevo mater z Bistrice. — V

Kaj zahtevajo Čehi od Nemcev

Na to vprašanje odgovarja Ferdinand Perouk v »Lidovih novinah« z daljšim člankom, v katerem med drugim pravi: Vemo že do zadnje podrobnosti, kaj hočejo Nemci od Čehov, treba pa je tudi povedati, kaj pričakujejo Čehi od Nemcev, da pride do skladnega življenja med njimi. V najtežjih okoliščinah smo izpolnili vse, kar se je od nas zahtevalo, da bi se tem bolj spoštovali naše pravice. Predvsem pa pričakujemo od vsakega Nemca, ki pride med nas, da bi upošteval naslednje: 1. Mnogo se sedaj govori o življenjskem prostoru. Naj se ne pozabi, da sta Češka in Moravska domovina naroda. Nismo samo prebivalci tega prostora, temveč smo narod! 2. Češki narod je stoletja hrepel po samostojnosti ter je imel 20 let samostojnost. Sedaj jo je izgubil. Od nje je ostal samo posebni državno-pravni položaj protektorata. Zato vsak Čeh trdovratno zahteva, da se ta posebni značaj spoštuje, kakor je bilo tudi določeno z aktom z dne 16. marca 1939. 3. Češki narod je prestal v zadnjem času silne živčne preizkušnje. Njegovih

ran se ni treba dotikati! Pot v nove razmere je bila tako nagla, da potrebujejo Čehi nekaj časa za novo orientacijo. 4. Če hočemo imeti red, potem je neobhodno, da so vsi Čehi združeni v eni ustanovi. 5. Dogovor o protektoratu pravi, da se ozemlje Češke in Moravske upravlja avtonomno. Naravno je, da hočejo Čehi videti, da je ta samouprava resnična. Če se torej Čehi hočejo upravljati sami, ni to nasprotovanje, temveč samouprava. 6. Oni Čehi, ki silijo povsod v nemške vrste, naj se smatrajo tako od Čehov ko od Nemcev le kot srečolovci. 7. Pri razgovorih med našim predsednikom in Hitlerjem se je reklo, da jemlje Nemčija češki narod v zaščito. Naj se to vidi tudi v vsakdanjem življenju. 8. Zelo dostikrat slišimo, da je Praga sedež stare nemške omike. Naj se ne pozabi, da je tudi sedež stare češke omike. 9. V odnosih med Nemci in Čehi naj vlada pravilo, kar nočeš, da se stori tebi, tega ne stori drugim. Če se bodo vsi Nemci po tem ravnali, potem bo možno dobro sožitje obeh narodov.

Borovljah je zapustil solzno dolino Fridl Juh, posestnik in kovaški mojster. — V Selah so spremlili k večnemu počitku Primeja Plasnik in Hornikovega očeta iz Srednjega Kota.

ANGLIJA

s Londonski učitelji ne bodo mogli letos na počitnice, ker morajo biti pripravljani, da bodo odpeljali otroke iz mesta na deželo, če bi prišlo do vojne nevarnosti. — Anglija je odposlala v Rusijo posebnega odposlanca Williama Stranga, da stopi v neposredni stik z merodajnimi sovjetskimi državniki ter razčisti zadeve, ki ovirajo podpis angleško-ruske zveze. Do njegovega povratka iz Moskve v London ni pričakovati nikakih presenečenj ali iznenadenj glede odnošajev med Rusijo in Anglijo.

DROBNE NOVICE

Od enega na dve leti je podaljšala vojaški rok španska vlada.

Družba Sueškega prekopa ni ugodila Italiji, ki je hotela večje udeležbe pri upravi prekopa.

Milijon dreves je izruval silovit vihar, ki je divjal te dni po severni Škotski.

Razmerje med Anglijo in Japonsko je napeto, ker je zadnja obkrožila angleški del kitajskega Tjencina.

4 milijone moderno opremljenih vojakov lahko postavi v primeru vojne Poljska.

V zrak je zletelo pred državljansko vojno najlepše in največje gledališče v španskem Madridu.

Skoraj tisoč milijard dinarjev znaša zlati zaklad ameriških Združenih držav.

General Franco bo v letošnjem septembru uradno obiskal Rim.

300 ha gozda je zgorelo na Estonskem blizu prestolnice Rige.

Pomorsko oporišče za francoske in angleške brodogradje gradi Turčija s francoskim denarjem v azijski Aleksandriji.

Pogajanja Anglije z Rusijo za vojaško zvezo se vlečejo v brezkončnost.

12 škofev iz Azije in Afrike bo posvetil sv. oče prihodnjo jesen.

Zenske volivne pravice bo razširila belgijska vlada tudi za volitve v pokrajinske zbornice.

V Parizu so obglavili šestkratnega morilca Nemca Weidmanna.

10.000 vreč kave je podarila brazilška vlada Španiji.

Za sprejem vseh ruskih pogojev se je odločno izjavil bivši angleški zunanji minister Eden.

Japonski napad na pokrajino Sensi je bil po sedemkratnih bojih odbit, poročajo Kitajci.

Madžarska želi živeti z Jugoslavijo v tesnem prijateljstvu, je izjavil regent Horty.

2000 hiš je podrl silen vihar v mestu Jacksonville v Severni Ameriki.

Zahvala.

Iскreno se zahvaljujem za požarno podporo v znesku

1000— din (tisoč)

prejetih od uprave »Domoljuba«.

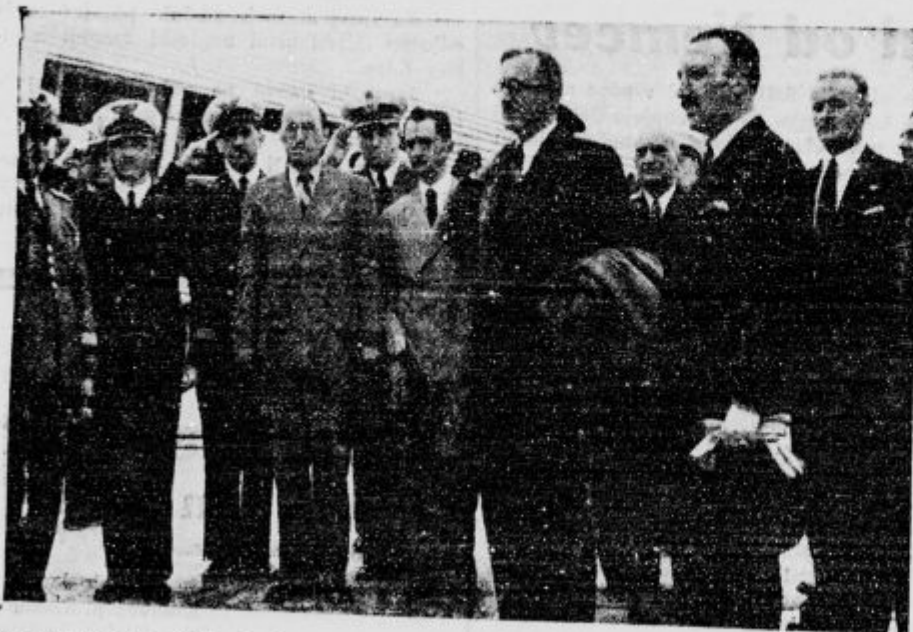
Vrenjak Janez
Kolovec p. Radomlje.

V nedeljo, dne 18. junija so v Križah na Gorenjskem blagoslovili in odprli mogočen prosvetni dom Kriški dom.

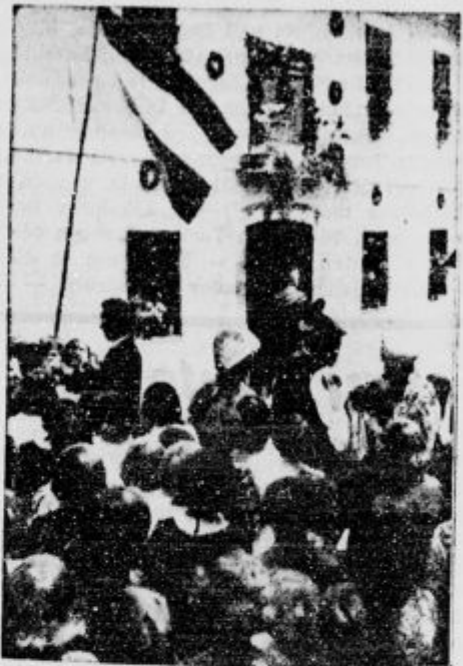
Ljubljansko barje ob Izanski cesti ob času zadnjih povodnj.

Poljski trgovinski minister Bobčevski pri začetnem poletu na poljsko-jugoslovanski letalaki črti v Zemunu.

Kresni večer.

V Seleh nad Skotjo Loko so dne 11. junija odkrili zgodovinarju dr. Francu Kosu spomin. ploščo.

Ko se je Hudrič opoldne vrnil domov iz ura-
da, je našel ženo v solzah:

»Zdaj vem, da ti ni nič zame, pozabil si celo
na moj god.«

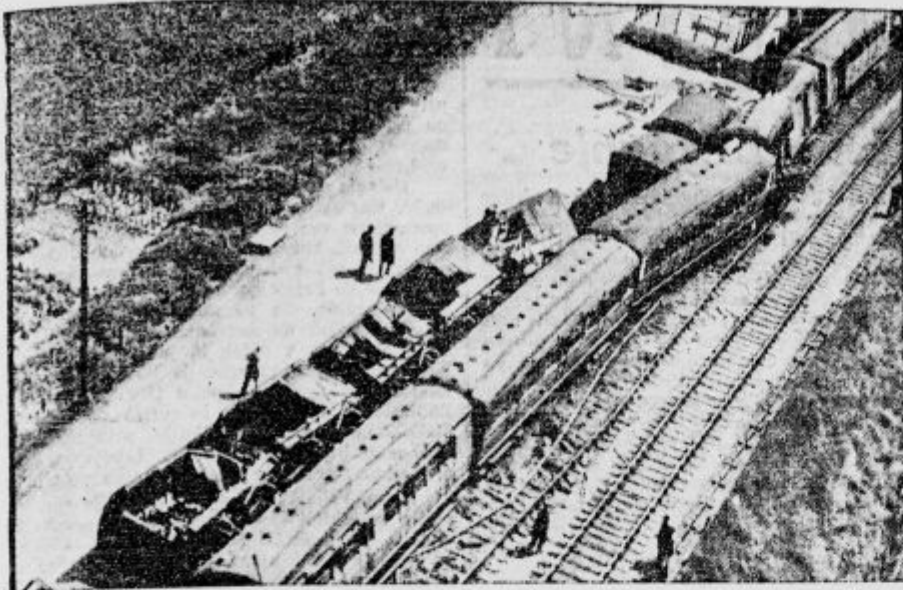
Res je bila tako, a Hudrič se je hitro znašel.

»Drag moja, res je vse, kar praviš, a po tvoji
krivdi.«

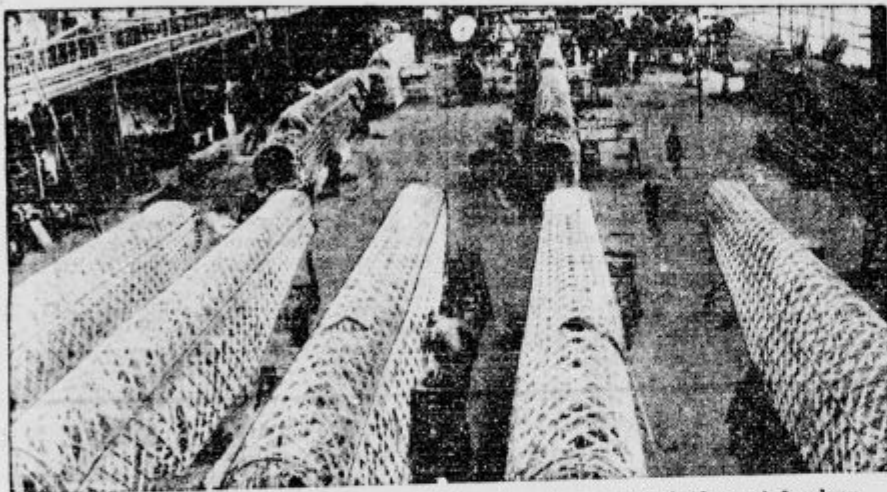
»Po moji krivdi? Kako to mogoče?«

Prijel jo je za roko: »Kako naj se spominjam
tvojega godu ter si mislim, da si zopet eno leto
starejša, ko pa ne izgledaš niti en dan starejša od
lani.« Odušeno mu je bilo.

Velika železniška nesreča se je zgodila na Angliškem na kolodvoru v Norfolku, kjer se je tovorni vlak zaletel v osebni vlak. Oba vlaka sta skočila s tirov, osebni vlak se je pa pri tem še prevrnil. Žrtev je bilo zelo mnogo.

Ogrodja za nove bombnike v tovarni letal Vickers-Armstrong v Weybridge pri Londonu.

Vse londonske gasilske straže so pred kratkim v Hyde parku priredile velike gasilske vaje, na katerih so pokazali najmodernejša sredstva za gasenje. Prireditve so si ogledali člani kraljevske rodbine.

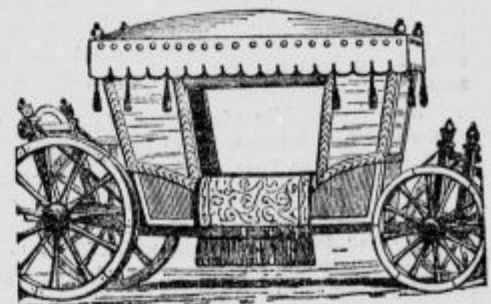
William Strang je po nalogu angleške vlade odšel v Moskvo, da pridobi sovjetsko vlado za vojaško zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Na takšnih vozovih so se bojevali stari Egipčani.

Voz iz 12. stoletja.

Kočija iz leta 1650.

PO DOMOVINI

Jaklič je dobil zasluženo priznanje

Ze v soboto zvečer 17. junija, so po vseh Dobropoljskih krilih zagoreli kresovi. Ob 21. so zaprneli števili možnarji in med bakladi skozi vas so streljali s petardami. Vse Dobropolje se je zbiralo naprej pred župniščno in nato v novi dvorani slavilo desetletnico zapnikovanja duhovnega svetnika p. Antona Mirkuna, ki gradi prosvetno »Jakličev dom«. Na predvečer slovesne blagoslovitve je vsa fara hotela s to skromno prireditvijo počastiti uspešno delovanje svojega nezamornega župnika in prosvetnega ter združevalnega delavca.

V nedeljo popoldne pa so v Dobropolju blagoslovili novi prosvetni »Jakličev dom«. V župni cerkvi so bile popoldne ob 14 pete liturgije, po cerkvenem opravilu pa so se začele slovesnosti ob blagoslovitvi novega doma. V balkonu novega doma je naprej duhovni svetnik p. Anton Mirkun pozdravil vse navzoče in podal besede predsedniku Prosvetne zveze p. vseni prof. dr. Lukmanu, ki je orisal Francu Jakliču kot vzor javnega delavca za narodno prosveto in narodov gospodarski napredek.

Med njegovim govorom je prišel na prirediteljski minister za graditve dr. Milu Krok, katerega je po govoru svetnik Mirkun pozdravil in ga zaprosil za nekaj besed. Minister dr. Krok je poudaril v svojem govoru pozitivnost ljudstva, katero se je kljub težkim namam in preizkušnjam zbralo na proslavitev moza, kakšen je bil Jaklič.

Nato je predsednik Prosvetne zveze gosp. dr. Lukman novi dom blagoslovil. Po blagoslovu je bila v veliki in lepi dvorani akademija, na kateri je zupnik Sturma prebral vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petra II. knezu-nemestniku in predlagal brzojavne pozdrave predsednika senata dr. Antona Korosca in luma dr. Marika Natlačenca. Posebej je pozdravil ministre dr. Krocka, poslanca Rjepčerja in predsednika Prosvetne zveze vseni prof. dr. Lukmana, predsednika Slovanske družbe, ki je bila za-

stopana po številnem odposlanstvu, vse drage goste in občinstvo.

Po akademiji se je razvila živahna ljudska zabava. Dobropoljska godba in pevski zbor sta izvajala številne glasbene točke. Prišlo je na lepo slovesno na 2000 ljudi. Številni gostje so si v min. dr. Krokom na behi opogledali tudi litkarsko razstavo in razstave igraj v novem domu. Številnim članom Jakličeve družine pa so vsi navzoči izkazovali iskreno pozornost.

Z novim veličastnim prosvetnim domom je dobil pokojni Jaklič najlepši spomenik. Zasluzil ga je, kakor namokada, po svoji neizprosn zvestosti do katoliških naceri in do slovenskega naroda in s svojimi pozitivnovalno trudom za vsestranski dobronit nabepa slovenskega podedelja.

1: raznih krajec

St. Peter pri Novem mestu. Krka je prestopila struge in zato poblatila seno in poljske premele. V Otočcu je Krka porušila zastlino most. Virogradom je dečevje precej škodovalo. — Prosvetno društvo uprizaro v nedeljo, dne 25. junija lepo predstavo, k kateri ste vsi vabljeni. Priredil ob 5 popoldne. — Glasnik društva namereva nabavit nove motorne brzojavne.

St. Jurij pri Grosupljem. V osmini sv. Rešnjega Telesa smo pokopali 60 letnega Hribarja Jozefa in St. Jurja in 80 letnega Jeršina Janeza in St. Jurja. Mnogo je hodil po svetu za delem. Dvakrat je bil v Ameriki, kjer sta še sta in nič. — Bog jima daj večni mir!

Ježica. Katoli prosvetno društvo in Fantovski osek na Ježici obhajajo letno 20 letnico svojega obstanka, ki je hosta slovesno praznovala v nedeljo 6. julija s teološkim prireditvijo. Dopolnilo: sprevid, služba božja in blagoslov skupne družavne in odevkovne zastave, nato zborovanje. Popoldne ob 5 na odevkovnem letnem teološkem javna teološka Fantovskega odevka in Dekli-

Služi kralja. Vse prosvetno društvo, Fantovski odevki in Dekliše kralje in Ljubljano in okolice vabimo, da prišle k juliju na Ježico, s seboj naj prinese tudi svoje zastave. Bog živi!

Lesni nad Vrščico. V nedeljo 21. junija so pri nas proslava 20 letnice prosvetnega društva, se pa 20., kakor je bilo v prejšnji števili poznano v javnosti. Prijatelji Lunjanov skrbno vabljeni!

Dolenjska vas. Lesna nas obhajajo hude nesreče. Kar se že dolgo ni zgodilo, je v naši bližini poplavljen vse polje, z ni bilo toliko vode, kot smo se bali, ker je voda hitro odšla. Neke dni za tem je prišla druga poplavena na vse polje ob Rakitnici do Prigorice, ta je pa velika tuja poplavena voda. Ne je smo se odločili, da je zginita, upajoč da smo zraj skora preselili kuhinje, a je nas v petek 6. junija poplavena strahovita voda ura uverila, da bo toča še najhujša udarec. Zaradi vse na polje je strmo od Blat do Rakitnice, Dolenjska vas, Prigorica do Lipova in Makot, ki je skrajni najhujše prizadet. Takoj udarca ni bilo že pol stoletja. Ljudje so se od umišljenim njivami. Pomol je najpo polstena.

Stara Vrhanica. V sredo 7. junija smo podelili z vojskomi častno orožniško narednijo in učitelja na orožniški šoli v Ljubljani Ogrin napjera. Zločinac strel so ga iztrgal in vse dragih mu svojem in tovarnišev v najlepši noči doli. Vsi, ki so ga poznali, so ga ljubili in spoštovali obenem. Po svetovni vojni je strel v orožniško službo ter je po izvršeni postavljen na Kamenski študijski dolo v bandirno, nato pa v pisarni vrhovne orožniške komande v Ljubljani. Četel je bil postavljen za vodjo postaja v Dolni potoki pod Avno. Pomeje je bil poveljnik v Slovenske Konjice, od tu pa nastavljen na orožniški šoli v Ljubljani, kjer ga je zloba nenadno smrt. Bil je vsočas odlični v svoj stroki, veseli in nastaven v študiju, za kar je bil dvakrat odlikovan. Ni pa nikdar skrbno svojega vojskega in narodnega prepričanja in ni nikdar kionil, četudi mu je manjše te škodovali. Po njegovi domače zemlje je ljubil najbolj svoje mesto, ki je ni bilo priznanostna trninja postaja. Na to plemenitemu in vzornemu slovenskemu lastu dumače slovenska zemlja, ki mu je bila vedno in povsed sveta, ljuba!

Kočevje. Tretjič se je našla voda naše kolone. Zadnja poplaven je še mnogo večja kot prejšnji dve. Nekateri so po zadnji poplaveni izvor šloš krompir in druge sadike, zdaj je tudi to uniča-

Besede

(Povest)

Spisal K. Vellkonja. Ilustriral skladnik L. Šušmelj.
Slika iz tridesetletne kronike s našim kraljem.

Delež si je oddinavala od poči. Naslonila se je na zaseko ter srmenil v veter. V hiki mračino je bil v daljavi zvil Namos in na beli cerkvi svetega Hieronima so se rusedla vrata. Čol je zdel v sedlu, na Sinjen vrhu so se svetle šipe v oknih, kakor da so žareča kovina, potem je bil Kolk in Obrekovica, Koza stena, Medvedji vrh, Maj in Kuševac, Jase v Korenini, pod Vrtem in v Kupljanu so se rumenile v večernem soncu. Različno se je temnilo otliške Okne ter strme padala Orlovška stena. Reber je pod Dolom in Otino padala v dolino kakor odevokana, same dvoje strnih steza je peljalo čez pod Orlovico in pod Oknom, drugače je držalo kamenje po boju in redko grmovje se je porazgubilo pe zatšijih.

Fantje so peli, samo Andrej je stopal zanišljen ob strani. Bil je še bolj zanišljen, ker so orožniki všeraj hoteli videti voz. Ogledovali so platišča ter izpraševali, če je imel več kaj sovražnikov. Da jim je prišlo na uho, da so kolo našagali in da se platišča niso zlomila sama.

Kolo je res bilo zdrobljeno. Na kamnu bi se razletelo, če bi bilo težavno. Da bi bilo našagano, pa ni nihče pomislil. Vrgli so kose stran in nasačili novo kolo. Zdaj je bil vahnajster. Kerim še bolj silen in mu je moral Lenže pokazati drobec. Da je moral njegov tovarič Kočevca vse pobrali, kar je našel. Zato je bil Andrej še bolj pogrnjenjen sam vase. In zdaj še Vida. Kar mu je zadržil rekla, se mu je prvi hip zdelo najhujšo in brezpomembno. Zdaj je razumil in je začelo rasti. Al-

mu ni svoje čni rekla, da se poroči z njim, če ima streho ali ne? Da si bo pa izposodila dežnik, če ga ne bo imela, samo da bosta pod streho. Tote je sleg na ero oko in nekoliko sibeke pamoli, zato je oče zapustil posestvo njemu, zato je tudi imel napisan testament. Prej Andrej tega ni vedel in je Vidi objubljaj, da bo šel z njo gostovat, zdaj pa ima dom in mora zanj skrbeti. Videl je pri Lokavščaku nekaj rdečega, ki se je smukalo okoli grmovja.

>Vidi jek je dejal. >Ja naj pove še drugo, kakaj ne ne mara. Kar je rekla, je samo tako! Naj pove, da veni, zakaj noče zdaj, ko je posestvo moje.<

Fantje so peli in za klobuki jim je košate viseli grintovec, ki so jim ga bile nabrali grabljice.

Kosci so jo dohiteli.

>O, to je pa Rezkalc je dejal Bajtarjev. >Ali pe-črvaš, da si v parku?<

>Fige jende je dejala na vider namomarna.

>Sem z njimil se je oglasil Lezkarjev.

>Če ni spravite Siegia z glaveki je dejala.

>Kaj pa boče? se je šele zdaj oglasil France in oči so se mu zabliškale.

Vsi so se čudili, da se ni oglasil prej.

>Simarite je dejala. >Da me je čaka! Tisti kamen je zavali on, ker je tako neroden. Oštrla sem galc

>Naj je čaka! Zmerjali ga homo, le pripravil naj sebe je dejal Andrej. Hujka je že povedala, da je bila Reza zamvan ter da se je sama branila. Zato je bil že otrjan ter gledal dekle, ki je zarjpa pobirala rajno s tal. >Sreča, da se je zdrabil. Kakor bi vrgel konarec, se je razpenilo. Siegi jih bo še slisali!

>Skopimok je rekel trde France. >Bosta nekaj v-đelice

RAZNO

Tai Indijca princas.

Indijski maharadža in Servarata je eden bel indiar. Je Anglii ter se pibe po meščanstvo od Charles Broka. Zdravl znanik poznast njegovi lepe znanosti s upran. Torej ta indijski knez s lepimi znanikam pa ni velike emoci s svojim kiserami. Ima tri hčere. Prva se je res omajila tako, kakor se spobila s angleškim lordom ter v sedni pibe lady Inchcape. Toda druga se je vzela bila v vrditelja slovenske londonske, nekstra Jast Harin Kova. Preč ena letom sta se vzela. Treča pa se bila zdelo na vidi. Ona pa se je zapledala v londonskega vabobora Boba Gregorja. Ke je oče to zvedel, se brzo vli svoji hčeri, da se raz-đedni, če se razdere te nesonskime zaroke. Brov-levka pa je prepela v Lunšice prav tiste mo ko je zročni šovin Bob Gregorje v javni borilnici podlegel ovičnem za spreobnata nekem Fran-ozcu. Ke je zokobereč silila, kaj namereva oče svoje zarobenke, se je razohdli ter dejal lasti-karjem. >V prvi zračbi

Popolnoma bo pokvarjena malone vsa krma za živino, ker je večina travnikov že tretjič pod vodo, ki je nanesla vse polno blata. Dne 7. junija nas je obiskal g. ban dr. M. Natlačen ter izročil znaten del kot prvo pomoč poškodovancem pred kratkim pa si je s čolnom ogledal poplavljeni ozemlje naš g. okrajni načelnik Maršič. Škoda po prvih poplavljah je pri nas cenjena na 291.250 din, veld zadnje povodnji pa je še mnogo višja. Prosimo tudi naše gg. poslance, da pripomorejo našemu kraju do kar mogoče izdatne podpore.

Homec. V nedeljo 11. junija je blagoslovil novo gasilsko zastavo v odsotnosti domačega gospoda župnika radomiljski župnik. Katoliško prostveno društvo bo priridelo v nedeljo 25. junija, v slučaju dežja pa 29. junija, tombolo, in sicer na vrtu g. Repatiška. Pridite v obilnem številu, sreča vas išče. Čisti dobiček tombole je namenjen za nakup novih knjig.

Raka pri Krškem. Gomila že krije Antonijo Peperko iz Površe. V Cirju pa je po mučni bojezni v cvetu let smrt pretrgala življenjsko nit Solnovemu Lojzetu. Večni pokoj! — V nedeljo 25. junija bo ob 3 popoldne redni letni občni zbor tukajšnje hranilnice in posojilnice. Vabljeni!

Sv. Ahae pri Turjaku. Dne 25. junija, na nedeljo po sv. Ahae, bo na gori žeganje s sv. mašo ob desetih. Vabimo okoličane, da prihitite v to starodavno cerkev, kamor so vaši predniki večkrat na leto prihajali v zahvalnih procesijah. Sveti Ahae je Slovencem in Hrvatom izprosil sijajno zmago nad Turki pri Sieku 22. junija 1593. Pridimo v njegovo cerkev in ga prosimo, da nam tudi v teh težkih časih sloji ob strani in nam izprosi novo srečno dobo slovenske zgodovine. Na evdenje 25. junija na Gori.

Smartno v Tuhinju. Dne 9. junija nas je po enoletnem odmoru spet obiskala strašna toča, zaradi katere je prizadela polovica občine. Toča, ki je bila v začetku debela kot orehi, potem pa drobnejša in gostja, je v nekaterih krajih uničila nad polovico pridečka. Najhuje so prizadete vasi Laseno, Gabrovica, Pajnovica, Kostanj in Gradlje. Na Lasenem se je toča dohila pod kapom še dva dni pozneje. Kar ni uničila toča, pa je podala voda s peskom in kamenjem. Žalostno je pogledati po njivah in sadovnjakih. Zlasti sadna letina je kazalo dobro, pa je vse uničeno. Komaj so se ljudje nekoliko pomirili, pa je začel razsajati hud vihar z močnim deževjem, ki je dosegel višek 13. junija, ko je »podri več kozocev, čunal drevesa, lomil veje, metal opeko raz streh itd. Posestnici Matjan Mariji v Smartnem je vihar po-

dril požarni zid z visokega gospodarskega poslopja in ga vrgel na spodaj ležečo drvarnico, ki jo je popolnoma zdrobil. Ljudstvo, ki je že več let zaporedoma trpelo zaradi toče, je obupano, ker ne bodo ljudje zmogli raznih dajatev in preživljati svojih družin. Treba bi bilo, da bi oblast priskočila na pomoč s podporo za razdrtje občinske ceste in z živčevjem.

Št. Jurij pri Grosupljem. Preselil se je v boljše domovino J. Jeršin, posestnik v Št. Jurju in bivši cestar. Kljub temu, da je veliko sveta obhodil, je ostal vedno možat, nad vse zvest svojim načelom. Naročen je bil vedno na naše časopise. Počivaj v miru! — Permelova jama ima čedalje več obiskovalcev. Je pa tudi vredna, da jo pogledamo in obiščemo. — Malo žeganje na zgodovinsko znanem Taboru bo 25. junija ob 10 dopoldne. Prosimo vse častilce sv. Antona za milodare!

ljene otročičke. Pogreba so se udeležili tudi železničarji s svojo zastavo. Tudi gasilcev ni manjkalo. Hvala govorniku za tako lepe besede in žel. pevskemu zboru, ki je rajnemu zapel v slovo.

Kolovrat. Na kresno nedeljo, dne 25. junija bo na Strmi njivi, kakor vsako leto, služba božja ob 10. Vsi vneti častivi svete Radigunde iz bližnje in daljne okolice prav lepo vabljeni. Popoldne ob 2 bo v Kolovratu blagoslovitev nove brizgalne. Spored: Ob pol 2 sprejem gostov, ob 2 odhod v cerkev, ob 3 blagoslovitev brizgalne in govor. Domači cerkveni pevski zbor nastopi z več narodnimi pesmimi. Nato prosta zabava z godbo in bogatim ribolovom v prostorih g. Zupančiča. Dohodek je namenjen za kritje stroškov nove briz-

galne. Vsi ljubitelji lepega petja in poštene zabave vljudno vabljeni.

St. Ožbalt. Tu se nekateri ogrevajo za novo šolo. Zidava nove stavbe bo takrat upravičena, kadar se bo pokazala resnična potreba, zdaj je še ni. Otrok ni preveč. Zeleti bi bilo, da bi starši svoje otroke bolj redno pošiljali k šolskemu popuku, zlasti kadar je krščanski nauk. Starši, le poskrbite, da bo vaša mladina vzgojena na temelju vere! — Vaščani vasi St. Ožbalt in bližnjih vasi so pred leti vzeli župniku zaslišno šolo, ne da bi na kak način drugače poskrbeli za vzdrževanje dušnega pastirja. V tem oziru še do danes ni urejeno, da povemo v lepi obliki. Naj bi ti možje uvideno preudarili, da je le vendar dobro imeti duhovnika v svoji sredi. Gospodarsko poslopje ne dela časti. Treba je popraviti po načrtu vso stavbo in tudi hlev. Farani bolj oddaljenih vasi pravijo, naj se plačevanje za popravo hleva uredi po premoženju. Domačini že poznajo eden drugega in tudi vedo, kdo rad prispeva za dobro stvar. Prav je, da središče župnije več prispeva, saj imajo ti tudi več dobička od cerkve!

Struge na Dolenskem. Trikrat nesrečne Struge. Zakaj pa? Ze v tretjič so grozno obiskane po povodnji. Kar sta prvi dve poplavi pustili, je tretja popolnoma uničila. Vsa župnija je v vodi, razen vasi Tleovec, ki leži v gorskem kraju 4 km od Strug. Tretja povodenj je zajela pas v širini 2½ km in v dolžini do 5 km. Vas Kaptovo je le delno obiskana od vode. Najboljše polje, ki naj bi preživljalo borgega kmeta v Strugah, je uničeno. Koliko detelje in krme je uničeno. 22 družin je moralo bežati iz svojih stanovanj pred temi divjimi vodnimi valovi. Nekateri so še v strahu in trepetu ostali doma, dočim so živino spravili na varno k sosedom, ki so v višjih legah. Škoda je ogromna in gre v stotisoče. Kaj bo rekla zima, ko je že zdaj lakota? Voda stoji po vsej dotinji od torika 13. junija in bo komaj do konca tedna otekla. Obračamo se na merodajne oblasti za prepotrebno in hitro pomoč.

Trebnje. Vendar se je posrečilo rešiti tako zaželjeno vprašanje dostavljarka pošte po vaseh trebanjske občine; doslej se je pošta dostavljala samo v Trebnjem, Pod gradom in v Starem trgu. Dne 3. junija je poštna direkcija v Ljubljani odredila, da se pošta dostavlja tudi v vasi, in sicer v sledečem redu: V ponedeljek, sredo in petek: Kamna gorica, Vina gorica, Storovje, Dol. Medvedje selo, Hrib, Praprče in Cvible. — V torek, četrtek in soboto: Paradiž, Pekel, Prudof, Rožni vrh, Benečija, Prištava. — V torek, četrtek in

rundi sem sicer moral na tla, toda ne z obema ramama. Sedaj pa pokajem staremu, kaj se pravi nagajati evropskemu svetovnemu mojstru rokoborce. Kako mu bo to pokazal, teža pa ni povedal, ker eden je v Londonu, drugi pa v Indiji.

Otroško mesto. Mesteca Santa Giustina in Colle blizu Padove slovi za mesto, ki je v njem največ otrok. Baje je tanjšaj otročji blagoslov najbolj obilen. To najlažje spoznamo iz tečle številke: Vsega prebivalstva v mestu je 5535 duš, med njimi pa je 1716 otrok, ki nimajo še 10 let. Ena izmed družin tega mesteca ima kar 14 živih otrok, druga jih ima 13; 10 družin je ki imajo po 12 otrok, drugih 10 družin ima po 11 otrok, 23 družin ima po 10 otrok, 25 družin ima po 9 otrok, 38 družin po 8 otrok in 70 družin po 7 otrok. Dolgočasa torej v tem mestu ni.

Kdor verjame! Kmet: »Ti tat tatinski, da mi greš hitro dol z drevesal kaj iščeš tam gori?« — Pobalini: »Dve jabolki sta padli z drevesa, pa sem jih nazaj obesil.«

Bajtarjev je že stikal po Rezini cajni. »O, Reza, ti imaš pa res fige! Vsak eno!« in je delil, četudi je deklina ugovarjala.

»In v tej zelenki?« je stikal drugi. »Blagoslovljeno vodo!« je dejala resno. »Pokropimo se!« je vklek zelenko Vidičev. »Kar pokropimo se, fantje!«

Preden se je mogla ubraniti, so že imeli v rokah zelenko tropinoveca. Stopili so v krog in steklenica je šla iz rok v roke. Objestno so se prerivali in kose so zadevale in zvenketale, le Andrej je stal žalosten ob strani.

»Če si je premislila! O, ženske so kakor veterne. Samo da pihne, se preobrne. Ali se pa boji! No, bomo videli! In če moram do pekla, moram zvedeti, kaj ji jel! Zdaj ni treba dežnika, zdaj imam streho; Vida pa ne in ne! Kdo jo razume?«

Zmerom bolj ga je grelo. Skoraj da ni slišal fantovi Zdelo se mu je, da so nekje v daljavi in da jih gleda skozi steklo, ko so se pehali in silili v cajno. Kose so se zadevale in zvenketale in Bajtarjevemu je padel oselnik na tla.

»Sreča, da je zamašen!« je dejal. »Trava le ni pustila osli na cesto. Udarila je sicer ob ognilo, pa se ne poznal« je ogledoval.

»Samo, da si glav ne porežete!« je vpila. »In ne preveč, ne preveč. Tak dajte no, vse boste izpilili!«

Ko jim je iztrgala cilerico, je manjkala že polovica žganja. Razjezila se je ter spravljala košaro.

»Kakšni požeruhi ste! Vam se ne sme nič ponuditi!«

»Nič se ne jezi, Reza!« je dejal Lazkarjev in jezik se mu je zatikal. Ves rdeč je bil v obraz. »Lačne napojiti, je dobro delo!«

Medtem so dohiteli Siegla.

»Oh, kakšen lep reč!« je rekel Lazkarjev, ki je bil sumljivo rdeč v lice. Gozdarju je bil gorak, ker ga je bil ovadil, da ima puško. In so mu žandarji prevrgli vse po hiši.

»Kje?« je vprašal Vidičev.

»Kozlu od zadaj!« je kazal na Siegla. Sop gamsovih dlak je košato migljal za trakom.

Fantje so bruhnili v smeh. Siegl se je ustavil in začudeno gledal.

»Gospod Siegl,« je vprašal Lazkarjev, »kaj delate na tej cesti in ob tem času? Tu rado strašiti!«

Fantje so spet udarili v smeh.

»Da straši?« je vprašal in se smejal, kakor da je razumel.

»Kaj mislite?« se je zresnil Siegl in ujel klobuk.

»Samo takšne, ki gredo na lov!« je rekel Vidičev.

»Kaj pravite? Ali ste pijani?« se je ustavil. »Nič nimam opraviti z vami!«

»Ki gredo na lov in valijo kamenje, da se zajci plašijo. Pred golimi koleni se dekleta že skrifejo!« je trdo stopil France bliže. »Pred kamenjem se težje!«

»Nikomur nič nočem!« je dejal ter se plaho umikal.

»Da boš vedel za danes in vselej!« ga je tikal France. »Kamenje pusti pri miru! Enkrat za vselej! Toliko da smo se ognili. In naša dekleta se ne bodo obešala na gamsove dlake. Dlake se izpulijo, če bi se kdo obesil nanje!«

France je naraščal kakor petelin. Vrgel je koso na tla ter stopil naprej, da je grušč zahreščal pod čevlji. Majhen hribček na kraju, ki ga je cesta presekala, je gledal kakor skrivnosten duh, ko je France stegnil roko.

Siegl je s palico udaril po nji.

sobota: Dol, Prinklat, Gor. Dobrava, Rodne, Me-
glenik, Lipnik, Ječkovce, Rihpovec (Zvane, Oster-
vic, Vrh gora), Dol. Dobrava, Jezero, Sv. Peter,
Lukovk, Čelovek, Dol. Nemška vas, Dol. Pod-
boršt, Kukenberg. — V ponedeljek, sredo in pe-
tek: Odrza, Repe, Vrh Trebnje, Grmada, Blesinja
vas, Grič, Zidani most, Breza, Sv. Stefan, Gor.
Nemška vas, Račje selo, Blato, Črni potok, Vel.
in Mala Sernica, Vrhor, Hudeje, Gor. Medvedje
selo. — Ker pa pri tolikšnem delu ni zadostoval
številno uslužbencev, ki so do sedaj službo-
vali, je bil nastavljen še Springer Leopold. —
Dobrodružji!

Hetič. V noč 14. junija je Sava spet poplavlila
vse hotiško polje in povzročila posestnikom obilo
škoda. Uročila je seno in tudi druge poljske pridel-
ke. Ponovno pozivamo merodajne žitelje, da bi
se zavzeli za uravnavo Save, ker je to nujno
potrebno. — Kateri imate naročnino »Domoljub«
pišano samo za pol leta, se potrudite, da boste
čimprej poravnali naročnino tudi za ostalo polo-
vino leta.

St. Jernej na Dolenjskem. Zadnje poplave so
pri nas napravile ogromno škodo. Vsa škoda je
uradno ocenjena na 1.300.000 din. Uničena so vsa
obdinska polja in ob Krki vsa polja in travniki.
Škoda sta si ogledala gg. minister dr. Krek in
ban dr. Natlačen. Naklonila sta za prvo silo pod-
pora. Nujna in potrebna je uravnava Krke. — Na
praznik sv. Petra in Pavla bo priredilo javno
društvo konjsko dirko. Vabimo.

Komena. Društvo slovenskih obrtnikov v
Komeni priredi v dnevi od 29. junija do 2. julija
1939 prvo občno razstavo v prostorih »Doma«. Raz-
stava bo nudila pester vpogled in pokazala
spodobnost in mojstrsko izdelanost razstavljenih
predmetov. Vabimo vse obrtnike, obrtnice in pri-
jatelje obrtništva, da si v čim večjem številu
ogledajo to razstavo in s tem pokažejo, da jim
je mnogo do napredka obrtniškega stanu.

Novo mesto. Društvo slov. obrtnikov v Novem
mestu priredi 2. julija družabno prireditev na
vrtu g. Košaka s sledečim sporedom: godba, ša-
ljiva pošta, srečolov itd. Čisti dobiček te prire-
ditve je namenjen obubožanim obrtnikom, zato
pohitimo v čim večjem številu v našo dolensko
metropolo. Dobrodošli vai obrtniki, obrtnice in
prijatelji obrtnikov.

Prečna. Za tretja poveljenj v času treh ted-
nov nam povzroča strahote, da je groza. Posebno
vasi ob Krki: Hruševce, Sela, Loke, Zalog in
Čoča vas ter mlini ob potoku v Gor. in Dol.

Kamencah in Potočni vasi trpijo zaradi obilice
vode. Zivino in prašice so morali odgnati v druge
vase; a krma za nje je vsa pod vodo. Svinjake
so priklenili z verigami na pilote ali drevesa. V
lišah je vode en meter. Drva iz dvorišč so od-
plavljena; krompir in posevki, vse je preplavljeno
in deloma gnilo. Krma je vsa povaljena in uma-
zana. Še bolezen naj pritisne — in v takih raz-
merah bi bilo ljudno, če bi je ne bilo — in bo
vse hudo skupaj zbrano. Bog se nas usmili!

Ježa. Nedavno je zatnila oči v visoki sta-
rosti 87 let Marija Kokalj, p. d. Lipetova mama z
Ježe. Bida je zelo krščanska mati. — Na praznik
vnebohoda Kristusovega je Bog poklical k sebi po
kratkem in mučni bolezni Terezijo Snoj, p. d. Kot-
nikovo mamo, staro 78 let. V svojih mladih letih
je bila cerkvena pevka. — Naj potihvata v miru!

Gorje pri Bledu.
Zopet so tužno zapeli
gorjanski zvonovi, za-
stave in prapori na-
ših organizacij naših
društev so v boli za-
plapolali. V petek
smo pokopali Pret-
narja Janeza iz Polj-
šice, kateri je v svo-
ji najlepši moški dobi
podlegel težki pljuč-
nici, star 41 let. Bil
je banovinski cestar
in kot tak eden naj-
boljših v okraju. Bil
pa je tudi eden naj-
boljših delavcev v vsem
javnem delovanju naše
občine. Kot zvest in zmožen član JRZ je bil
izvoljen za člana občinske uprave in člana
Šolskega odbora; pa tudi v vseh drugih gospodar-
skih organizacijah je rad in z veseljem pomagal.
Poleg tega pa ni prezrl prosvetne organizacije,
saj je bil član Katol. bralnega društva, kjer se
je udeleževal kot pevec-basist, tako v cerkvi in
v društvu. Da je bil res vestransko priljubljen,
je pričal prelep pogreb. V zadnje slovo mu je
govoril ban. svetnik g. Jan, njegov tovariš-
pevcu so mu lepo zapeli več žalostnih, gasilska
godba pa je igrala žalne koračnice. S težkim
srcom smo se ločili od dragega Janeza, sočustvujoč
z žalostno ženo in hčerko, a rajnemu želeč večni
mir v Gospodu!

Sveta gora pri Litiji. S prvo polovico junija
smo končali trinasedmi kmetijsko-gospodinjiski

banovinski tečaj. Udeleženk je bilo 17. Vse so
pod dobrim strokovnim vodstvom dosegle prave
lepe uspehe. Za konec tečaja je bilo nekaj ža-
lostnih dni. Tečajnici Grabnar je umrl oče
Ivan Grabnar iz Kostrevnice. Bil je v vsem
skrben, vreden in dosleden. Tečajnici Grar je
umrla mati, Veliko je trpela in še primeroma
mlada slika Boga po plačilo. Tretji mlček v
teku enega tedna je bila pa 85 letna Spanova
mati. — Vsem trem bodi plačnik dobri Bog!

Retete pri Škofji Loki. Procesija sv. Re-
njega Telesa se je letos zelo lepo razvila. V
sprevodu so prevladovali moški, kar je še
posebno lepo in hvale vredno. Omeniti pa
moramo nekaj napak, ki so kazile svetost tega
praznika. Pri nas gre procesija približno 500 m
tudi po banovinski cesti in na tej progi smo
srečevali kaj čudne tipe. Opazili smo veliko

Naklo pri Kranju. Na dan sv. Petra in Pavla
— praznik naklovskega farnega patrona — bo na
dvorišču Gasilskega doma ob 3 popoldne velika
tombola Prosvetnega društva. Da je tombola po-
zornosti in posamezna srečka 3 din vredna, pričajo
že razstavljeni dobitki v prtilišču Gasilskega
doma. Koga ne mika 11 lepih tombol — vmes mo-
torno kolo, sobna oprava, vreča moke, več koles
itd. ter mnogo drugih lepih dobitkov, da ne bi
prišel poskusiti svoje sreče ta dan v Naklo! Tudi
lačnemu in jeznemu ne bo treba biti, ker bo na
dan naklanskega »žeganja« in »boba« zadosti po-
skrbljeno na veselilnem prostoru za majhen den-
nar za vsa potrebna okrepčila.

ZAGORSKI TABOR

dne 25. junija 1939

Celodnevna prireditev pod pokroviteljstvom
ministra g. Snoja.

Spored: popoldne: spreved, maša, zborovanje;
popoldne: telovadni nastop.

Pridite v obilnem številu! Bog živi!

**Dožnost vsakega katoličana je, da
zastopa vsak dan, ob vsaki uri in
povsod idej, kongresa Kristusa
Kralja! Številni drugi naj omogočijo
izvedbo tega kongresa!**

Gospod Volodijovski

Besede gospoda Zaglobe so učinkovale kakor
balzam na žalostno srce malega viteza; nade mu
je zopet oživela, oči so se mu napolnile s solzami,
dolgo ni mogel nič spregovoriti. Sela, ko je solze
zatrli, je objel gospoda Zaglobo in rekel:

»Bog da, da bi se taki prijatelji na kamenju
rodili! Ali bo res tako, kakor praviš, gospod?«

»Nebo bi ti rad naklonil! Bo tako! Ali pomniš,
da bi bil kdaj napačno prerokoval, ali ne zaupaš
moji izkušenosti in bistroumnosti? ...«

»Saj si tudi misliti ne moreš, gospod, kako
jaz ljubim to gospodično. Ne da bi bil pozabil
ono ljubljeno ubožico, saj vsak dan zanjo molim!
Ampak tudi na to mi je sree pristoilo kakor
goba na drevo! To je moja ljubezen! Koliko sem
mislil na to revico tam v travah jutraj in zvečer
in opoldne. Slednjič sem že začel sam s seboj
govoriti, ker nisem imel nobenega zaupnega pri-
jatelja. Kakor mi je Bog mil, že te sem slučajno
zasledoval ortalina v slepih travah, sem v diru
nanjo mislil.«

»Verjameš. Meni je od joka za nekdo deklico
oko v mladosti izteklo, če pa ni popolnoma iz-
teklo, ga je mrena pokrila.«

»Ne čudi se, gospod! Pridirjam sem, da komaj
še diham, tu pa prva beseda: samostan. Vendar
pa upam, da go pregovorim in zaupam tudi nje-
nemu sreč in besedi. Kakor si že dejal, gospod?
»Dobro je habit? ... a iz česa?«

»A ne iz krivice, storjene človeku ...«
»Izvrstno povedano! Zakaj jaz nisem mogel
nikoli nobenega izreka zločiti. Na postojanki bi se
že znal raztrsteti. Ves nemiren sem, vendar pa
si mi vili tolažbo v srce, gospod. Dogovorila eva
se zares, da naj ostane stvar tajna, zato je ver-
jetno, da je ulegniti govoriti dekletu o habitu le
zaradi vidosa ... Še neki čvrst argument (dokaz,

razlog) si navedel, gospod, pa si ga nisem mogel
zapomniti ... Znamo mi je odleglo.«

»Torej pojdi k meni, ali pa ukažem semkaj
prinesiti steklenico. Po poti se prileže! ...«

Šta sta in pila pozno v noč.

Drugo jutro se je gospod Volodijovski lepo
oblekel, si nadel reosen obraz, se oborožil z
vsemi argumenti, ki so njemu samemu prišli na
misel, in s temi, ki mu jih je navedel gospod Za-
globo, in šel tako oborožen v jedilnico, kjer so
se ponavadi vsi shajali k zajtrku. Od vse družbe
je manjkala edinole Kržiša, pa tudi ona ni dolgo
izostala. Komaj je namreč mali vitez utegnil po-
jesti dve žlici juhe, ko se je skozi odprte duri
zasiščalo šumenje obleke in je deklica stopila
v sobo.

Vstopila je zelo urno ali bolje, planila je v
sobo. Lica so ji bila rdeča, trepalnice spuščene,
v obličju zmedenost, prisiljenost in bojazen. Pri-
bližala se je Volodijovskemu in mu podala obe
roke, oči pa sploh ni dvignila k njemu in ko ji
je začel navdušeno poljubljati roke, je mahoma
silno pobledela. Pri tem pa ni spravila besedice
za pozdrav iz sebe.

Njegovo srce pa se je takoj napolnilo z ljubez-
nijo, nemiru in zamaknenostjo ob pogledu na
njen obraz, nežen in spreminjajoč se kakor pre-
lepa podoba, ob pogledu na to vitko in ljubo
postavo, od katere je še izhajala toplota, ker je pred
kratkim še spala; ganila ga je tudi njena zmede-
nost in tiša bojazen, ki se ji je zrcalila v obličju.

»Najdražja cvetka,« si je mislil v duši, »česa
se boš? Saj bi dal kri in življenje zate ...«

A tega ni povedal na glas, le svoje špičaste
brčice je pritiskal tako dolgo na njene kot atlas
kraene roke, da je puštil na njih rdeče sledove.

Baša, ki je gledala vse to, si je nalašč epustila
na obraz plavi čop, da bi nihče ne opazil njene
vzmernirnosti; toda nihče ni v tem trenutku pa-
zil nanjo, vsi so gledali na ono dvojico in v skrbih
molčali.

Prvi je pretrgal molk gospod Mihael.

»Noč mi je minila v žalosti in nemiru, je
dejal, »zakaj vse sem včeraj videl, samo tebe ne,
gospodična, in take strašne vesti so mi povedali
o tebi, da mi je šlo bolj na jok, kakor pa, da
bi spal.«

Ko je Kržiša slišala tako odkrito govorico, je
še bolj problemata, tako da je Volodijovski za tre-
nutek mislil, da se onevesti; zato je rekel hitro:

»Morava se o tem porazgovoriti, a zdaj ne
bom nič več spraševal, da se, gospodična, po-
miriš in opomoreš. Saj nisem noben barbar in
tudi volk ne in Bog vidi, kako naklonjen sem
ti, gospodičnat.«

Hvala! je šepnila Kržiša.

Gospod Zaglobo, stolnik in njegova žena so
se začeli med seboj spogledavati, kakor bi spod-
bujali drug drugega, da bi začeli naveden raz-
govor, toda dolgo se ni mogel nekako nihče za to
odločiti. Sela gospod Zaglobo je začel prvi:

»Tvoja bi bilo,« je dejal in se obrnil k do-
šlim. »Ja bi se danes peljali v mesto. Tam že
vre pred elekccijo kakor v kropu, ker vsakdo pri-
poroča svojega kandidata. Po poti vama povem,
gospoda, komu smo po mojem mnenju dolžni dati
svoj glas.«

Nihče se ni odzval, zato je gospod Zaglobo
nevoljno pogledal naokrog in se slednjič obrnil
k Baši:

»In ti, keber, pojdeš z nami?«
»Pojdem, pa naj bo tudi v Rusijo!« je od-
govorila Baša ostro.

In znova je nastal molk. Ob takih poskusih,
slepiti razgovore, ne da bi se dalo to doseči, je
minil zajtrk.

Slednjič so vstali od mize. Tedaj se je Vo-
lodijovski takoj približal Kržiši in rekel:

»Moram se, gospodična, na samem s teboj
pogovoriti.«

Nato ji je podal roko in jo vedel v sosednjo
sobo, prav v to, ki je bila priča njunega prvega
poljuba. Posadil je Kržišo na divan, sedel k njej

Iz Prosvetne zveze

XVI. višarsko romanje se bo vršilo 12. in 13. avgusta. Prva nedelja v avgustu je morala odpasti zaradi kongresa Kristusa Kralja. Udeleženci, ki se mislijo udeležiti tega romanja, se morajo prijaviti do 15. julija pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. S prijavo morajo predložiti dve enaki sliki v velikosti 4x5 cm, ročne podatke, ime očeta in matere ter njen dekliški priimek in pristojnost občine. Dolični, ki so se udeležili lanskega romanja na Višarje in letošnjega v Rim, ni treba pošiljati slik. Odhod iz Ljubljane je v soboto 12. avgusta ob 7.30. Prihod v Ljubljano 13. avgusta okrog 5 popoldne. Prihod na Višarje okrog 4 popoldne. Zvečer 12. avgusta ob pol 8 rimska procesija, nato spoved. V nedeljo jutro se začne sv. maše ob pol 4 in trajajo do 9. Ob 5 bo romarska pridiga. Ob pol dveh odhod iz Zabnice proti domu. Udeleženci imajo ob svoje vstopne postaje do Ljubljane in nazaj polovično vožnjo. Potni stroški, to je vožnja Ljubljana—Zabnica in nazaj, potni list in vizum znašajo 80 din. Tisti, ki imajo rezišne karte, plačajo 50 din. Udeležite se tega romanja v čim večjem številu, saj so Višarje naša najlepša romarska božja pot v Srednji Evropi.

zgodovine, trpljenje in zmaga naše krvi, bodo vnovič zaživel pred nami tako živo in resnično kot pred 190 leti. Kraj, kje in kdaj, boste slišali v prihodnjih dneh.

Iz žužemberske doline. V nedeljo je šmihelska gasilska četa dobila nov prapor, ki sta mu botrovala g. ban. dr. Natlačen, ki ga je zaradi zadržanosti zastopal g. okr. načelnik Vidmar, in ga. Danica Čečeva, soproga ravnatelja Jugoslovanske tiskarne. Vsa fara se je zbrala in sodelovala v popolni slogi kot ena sama ljubezniva družina. Po sprejemu botrov in globoko zamišljenem cerkvenem govoru, v katerem je domači dušni pastir z besedo, ki je samo njemu lastna, pokazal naloge pravega gasilca, je bil pred cerkvijo izvršen obred blagoslova. V govorih, ki so nato sledili, se je vsa zbrana gasilska in farna družina spomnila svojega mladega vladarja, poudarila pomen gasilstva v naši kmečki vasi ter se obenem poklonila spominu umrlih članov domače čete, zlasti njenega najdelavnejšega vodje M. Lavriča, ki mu je neizprosna griža končala pred štirimi leti življenje. H koncu je pripel staršina gasilske župe tov. Marinčič. Zupancu zaslužni križec, s katerim ga je odlikovala Gasilska zajednica v priznanje za njegovo delo, skrb in žrtve na polju gasilske ljubezni do bližnjega. Pri prireditvi je neumorno sodelovala godba Prosvetnega društva iz Žužemberka. — **Voda odnesla most.** Zaradi deževja konec maja meseca je Krka tako silno narasla, da je podrla Rojčev most nad Žužemberkom. S tem ni občutno prizadet samo lastnik, ampak tudi vsa bližnja in daljnja okolica, predvsem pa Budgenja vas, vsa šmihelska župnija in velik del hribske in ambruške. Saj je bila pešpot v Žužemberk po tem mostu za vse te kraje najbližja. Sedaj morajo hoditi otroci v šolo, ljudje v cerkev in po vsakdanjih opravkih v trg daleč okrog na spodnji most pod gradom, kar jim je v veliko oviro in zamudo časa. Most je sicer privatna last, vendar z ozirom na dejstvo, da ga vse čase brezplačno uporablja vsa okolica, prosimo merodajne činitele, da pomagajo in poskrbijo, da bo most čim prej vzpostavljen za splošen in javen promet.

Zagorje ob Savi. Zagorje se pripravlja na velik tabor mladine v nedeljo 25. junija. Iz bližnje in daljne okolice bodo prišli odločni fantje in dekleta v pestrih skupinah, konjeniki, kolesarji, narodne noše, krojji članov in članice, čete mladcev, mladenk naraščajo in civiliztov. Na taboru bomo izpovedali, da hočemo ohraniti krščanski obraz Zagorja in njegove okolice. Kdor je rasel v naših organizacijah, kdor spozna resnost današnjih časov, ta se nam bo pridružil. Pokroviteljstvo nad tem taborom je prevzel g. minister Snoj, ki se tabora tudi sam udeleži. — V soboto 17. junija se je v tukajšnji župni cerkvi poročil delaven član naših organizacij, naročnik našega lista in vnet cerkveni pevec Sikovec. Zavedoemu fantu želimo mnogo sreče in blagoslova v novem stanu. Prepričani smo, da nam ostane še nadalje zvest tovariš in sodelavec.

Nadgorica pri Črnučah. Pri nas bomo imeli dne 25. junija ob 9 popoldne zanimivo cerkveno slovesnost. V podružnični cerkvi sv. Janeza Krstnika bo namreč stolni dekan č. g. Franc Kri-

Slovensko prosvetno humanitarno društvo na Sušaku. Prosvetna zveza v Ljubljani je prejela od omenjenega društva sledeče poročilo o delovanju tega društva: Društvo šteje okrog 40 članov in ima namen zbirati vse na Sušaku bivajoče Slovence, v prvi vrsti naša slovenska dekleta, ki so bila primorana oditi v svet, kjer se nahajajo v stalni nevarnosti, da izgube svoj dober glas. Zato posveča zlasti našim dekletom veliko pažnjo. Društvo je imelo 17 odborovih sej ter več članskih sestankov. Priredilo je tudi Materinski dan in uprizorilo igro: »Matic«. Predsednik društva je g. Jordan Dragutin, tajnik g. Havliček Ciril. Prosvetna zveza svetuje vsem na Sušak odhajajočim Slovincem zlasti dekletom, da se vpišejo v slovensko prosvetno in humanitarno društvo na Sušaku.

Poletni čas uradnih ur pri Prosvetni zvezi, ZFO in ZDK bo od ponedeljka 19. junija do 1. septembra sledeč: Od 8—14 vse dneve razen nedelj in praznikov. Ljudska knjižnica posluje dnevno od 8 do 12 in od 17 do 19. Prosimo, da vzamemo to na znanje vsa društva ter obiskovalci Ljudske knjižnice. Opozorjamo tudi ljudske odrede, da bo garderoba odprta v poletnih dneh od 8—14.

mavec blagoslovil zanimive starinske oltarje, ki jih je umetniško prenovil podobar Albin Slivar iz Trnovca. Stroški so bili za vse to zelo veliki in vabijo torej vaščani vse častivce sv. Janeza Krstnika, da se tega slavlja udeležijo in tako podpro vaščane v njihovem plemenitem stremljenju.

Smrtna nesreča rojaka v tajini

V severni Franciji P del Minee de Douges Fosseig Oignies, v središču naših naselencev, se je pripetila 3. maja huda nesreča, ki je zahtevala življenje komaj 38 letnega rojaka Čiča Ivana, doma iz St. Jurja pod Kumom. Pri napornem rudarskem delu globoko pod zemljo se je tega dne, kot vedno, napolil veder in zdrav in nič hudega sluteč na delo, da zasluži vsakdanji kruh za sebe in družino. Na še ne popolnoma pojasnjen način ga je pri razstreljevanju kamenja zadela strel ter ga na mestu ubil, njegov sodelavec je dobil pa po vsem telesu zelo težke poškodbe. Zapuščena žena in dve leti staro hčerko. Pokojni Ivan je bil zaveden Slovenec in dober družinski oče. Bil je splošno priljubljen med vsemi izseljenci, kar je pričal veličasten pogreb, kakršnega še ni bilo med nami. Od vseh strani se je zbrala ogromna množica ljudi, da vzamejo slovo od njega ter ga spremijo na njegovi zadnji poti. Krsto so obsuli s krasnimi vencami in cvetjem; pred hišo žalosti je po cerkvenem opravilu zapel pevski odsek »Cankar« protresljivo »Vigred se povrne«, nakar se je začel pomikati žalni sprevod do cerkve in nato na farno pokopališče. V krasnih besedah so se poslovili od pokojnega francoski delavski zaupnik in slovenski govorniki, kar je naredilo globok vtis na vse navzoče. Oko slehernega izseljenca se je orosilo ob prezgodnjem grobu. Vsi z žalujočo ženo iskreno sočustvujemo ter ji izrekamo naše najgloblje sožalje.

Kmečki stanovski dnevi v Mariboru

Ob priliki velikega mladinskega tabora v Mariboru se bodo vršila tudi stanovska zborovanja za učitelje, dijake, kat. izobražence, kmete, obrtnike in tovarniške delavce. V soboto, prvega julija, bo dopoldne v Karlinovi dvorani (Dijaško semenišče, Koroščeva ul. 12) stanovski dan za kmete. Kmetje in kmečki fantje, pridite vsi! To bo vaš veliki dan!

Spored stanovskih govorov je sledeč: 1. Duševni temelji slovenskega kmečkega stanu. (Govori g. dr. Josip Hohnjec, bogoslovni profesor.) 2. Ali čuva današnji kmet nad svojo stanovsko samoniklostjo? (Govori g. dr. Fr. Sušnik, ravnatelj gimn.) 3. Izobražen kmečki fant — izobražen kmečki gospodar. (Govori mladinski organizator Mirko Geratič.) 4. Glavni pogoji gospodarskega napredka kmečkega stanu. (Govori dr. Lavrič, vseh oddelkov. Slovesnost se vrši ob vsakem vrešanje. (Govori g. K. Zakrajšek, duhovni voditelj izseljencev.)

V vsako hišo Domoljuba!

Kongres Kristusa Kralja

Vsem, ki žele ob kongresu prodajati jestvine, pijače i. t. d.

Vsem, ki žele v času kongresnih dni prodajati pijače, jestvine itd. v bližini Stadion, vljudno sporočamo, da bodo lahko dobili potreben, primeren prostor za stojnice ozir. paviljone in sicer na zemljišču med Stadionom, tovarno Eiffel in Tyršev ter Vodovodno cesto. — Za pogoje vsakdo lahko pismeno vpraša pri gosp. Janezu Andolšku, Vzajemna posojilnica, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. — Vsak naj pri tem tudi sporoči, koliko kvadratnih metrov prostora želi imeti.

Finančni odbor za K. K. K.

Naše škodljive rastline

Spomladi najdeš po vlažnih, pa tudi po suhih travnikih velike, šmarničnim listom podobne liste, znane pod imenom »volovnik«. Sredi med njimi leži tropredalasta glavica s strupenim semenom. Mislim, da ni človeka, ki bi ne vedel, da so to listi znanega jesenskega podleska, ali kot mu pravijo drugod: močunca, očuma, emerike, izpodleska, kočičeva, mrazovca, rečunca, ušivke, golobnjaka, očura, nolihe, hadžuna, dremavčice, pošla, divjega luka ali smrtjnaka, goslarja, gosje, materičnika, kraelčevja, ali kot ga še imenujemo.

Med poslednjimi jesenskimi cveticami, ki krase s svojimi cvetovi že zdavnaj pokošene travnike, je ena najlepših pravkar imenovani podlesek. Globoko v zemlji ima čebulast gomolj, iz katerega visijo številna bela vlakna in je zunaj pokrit z rjavimi, kožnatimi luskami, znotraj pa je bel in sočen. Jeseni, ko ni več listov, poženo iz novega gomolja 1—3 lepi, bledordeči, rožnati ali svetlovijoličasti cvetovi. Iz plodnice se razvije spomladi sredi mes. širokosulčastimi, sočnimi, temnozelenimi listi plod, ki mu pravijo ponekod »ušivec«, »kucek« ali »prešiček«.

Vsa rastlina je močno strupena. Vsebuje namreč v vseh delih močan strup, »kolhicin«; največ je tega strupa v semenu. Vpliva zlasti na krvne žilice in povzroča vnetje prebavil in smrt. Zastrupljenje nastopa v dveh do petih urah. Znaki zastrupljenja so: v ustih in grlu praska in peče, človeka silno žeja, težko požira, postaja mu slabo, sili ga na povračanje, trebuh mu je napet, napadajo ga krči v trebuhu, nastopa driska, krvav seč, omotica, nezavest in v nekaj urah, včasih v nekaj dneh nastopi smrt.

Nevaren ni le človeku, marveč tudi živali. Le ovce in koze ga popasejo brez škode zase. Pač pa pravijo, da je tako mleko strupeno.

Pri zastrupljenju je dajati bolniku sredstva, ki mu spravijo strup iz želodca; tako n. pr. živalsko oglje, mleko, čaj ali želodovo kavo. Poklicati je pa čim prej zdravnika, ki bo ukrenil vse potrebno.

Kljub temu ga uporabljajo v zdravilstvu, vendar le lekarnarji in zdravniki in sicer pri sklepnem revmatizmu. V domačem zdravilstvu so ga uporabljali razen pri revmi, tudi še pri obolenju ledvic, vodenici in naduhi. Ker pa je rastlina močno strupena, je boljše ne uporabljati jo.

Ker je torej ne le brez vrednosti za poljedelca in kmetovalca, marveč je tudi strupena, ga je treba s travnikov odpraviti. Kako je to storiti? Nikakor ni dovolj potrgati cvetov jeseni, saj to tudi na velikih parcelah ni mogoče. Prav tako se vedno ne posreči izriniti vse rastline, ker ima gomolj globoko v zemlji. Res so našli tu ali tam pripravce, ki naj olajšajo izruvanje škodljivca. Kot uspešnejše sredstvo priporočajo travnik, ki je močno okužen po podlesku, obdelati v njivo in posejati ga z žitom. Tak način odstranjevanja, če se vrši skozi več let, rodi vedno uspeh. Pravijo tudi, da je dobro dati popasti take travnike spomladi, ko se razvijejo listi, po ovcah ali kozah. Seveda se je menda varovati mleka teh živali.

Vojni oškodovanci, državljani kraljevine Jugoslavije, ki so utrpeli za časa vojnih dogodkov na Koroškem v letih 1918-20, katerokoli škodo, se pozivajo, da isto nemudoma ponovno prijavijo z navedbo predmetov in brez cene podpisaneju odboru, oddelek za Koroško, na Prevaljah, ker je edino ta odbor merodajen urejevati zadeve vojnih oškodovancev iz Koroške in dajati pojasnila. — Za odbor vojnih oškodovancev, oddelek za Koroško, na Prevaljah: predsednik Rozman Alojzij, Prevalje; tajnik Mauchler Franc, Zerjav pri Črni.

RADIO LJUBLJANA

od 22. VI. do 29. VI. 1939:

Četrtek, 22. junija: 18.00: »Med Zilo in Savot, koncert slovenske pesmi; 18.40: Slovenščina za Slovence; 20.00: Melody-jazz. — **Petek, 23. junija:** 18.00: Zenska ura; Zene, živajmo narodne šege in običaje; 18.40: Janez Krstnik v kresnih pesmih in običajih; 21.10: Kvartet mandolin. — **Sobota, 24. junija:** 18.00: Za delopust; 18.40: Pogovor s poslušalci; 20.00: O zunanji politiki; 20.30: Pisan kresni večer. — **Nedelja, 25. junija:** 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve; 10.15: Verski govor; 11.15: Nedeljski koncert Radijskega orkestra; 12.00: Za dober tek; 17.00: Cimermanov kvartet, vmes petje kupletov in pesmi; 20.00: Večer romantične glasbe. — **Ponedeljek, 26. junija:** 18.00: Moderno zdravljenje duševno bolnih; 18.20: Slovaške pesmi (plošče); 18.40: Glavni momenti v zgodovini prekmurskih Slovencev; 20.00: Harmonika in citre; 20.30: Koncert operne glasbe. — **Torek, 27. junija:** 18.00: Samospevi in dvospevi ob spremljevanju klavirja; 18.40: Pomen narodne svobode in blagostanja; 20.00: Vesela dijaška zabava; 20.20: Ivan Pregelj: Ljubljanski študentje, zvočna igra. — **Sreda, 28. junija:** 18.00: Mladinska ura: Spoznavaj domačo zemljo; 18.40: 550 let Kosovske bitke; 20.30: Tri srca — ena misel: Jugoslavija!

NAZNANILO

Dijaki celjske gimnazije, predvsem prvošolci, ki bodo obiskovali realne ali klasične razrede državne gimnazije, se sprejmejo v konvikt sv. Cirila in Metode. Priglasje sprejema in daje vsa pojasnila predstojništvo kapucinskega samostana oziroma vodstvo dijaškega konvikta sv. Cirila in Metode v Celju. Sprejemni izpiti za klasične vzporednice celjske gimnazije bodo v soboto 24. junija, za realno gimnazijo pa v ponedeljek 26. junija. Protnje za sprejemni izpit, kolkovane z 10 din, katerim naj se priloži krstni list in spričevalo dovršenega četrtega razreda ljudske šole, naj se pošljejo najkasneje do 23. junija na ravnateljstvo državne realne gimnazije v Celju.

Kartuzijanski samostan

Pleterje v Slovanih (pod Gorjanci) sprejema brate lajke med 20. in 35. letom. Prednost imajo rokodelci in poljedelci. Za izobrazbo zadostuje osnovna šola. — Podrobnejša navodila daje: Kartuzija Pleterje, p. št. Jernej, Dravska banovina.

NOVI GROBOVI

Še umirajoč bom vzdihnil: »Srce, glej, ves sem Trojke V Dravljah so pokopali 81-letno Marijo Klemenc roj. Kušar. — V Podčetrtku je na veke zatisnila oči 64 letna Jožefa Vršec. — V Domžalah je odšla h Bogu 67 letna Ivana Flerin roj. Oreš. — V Ljubljani so umrli: 82 letna Orehek roj. Gabršek, soproga drž. uradnika v p. Cecilija Peruzzi roj. Leskovšek, 28 letni bogoslovec fr. Alfonz Črnivšek in žena mizarskega mojstra Pavla Perko roj. Jordan. Naj počivajo v miru!

V boj za naše časopisje!

DOBRO ČTIVO

Erjavce Fran: O izobrazbi kmečke mladine. V Ljubljani 1939. Izdala Kmetijska zbornica dravške banovine. Str. 32, cena 8 din. »Eden izmed vzrokov precejšnje znošlosti našega kmetijstva in s tem združenega siromaštva sta nedvomno prenizka epločina in strokovna izobrazba našega kmečkega ljudstva. Nikjer nisem trdil, da bo že ena izobrazba rešila težko in zapleteno socialno in gospodarsko vprašanje slovenskega kmeta, popolnoma sem pa prepričan, da je močan dvig te izobrazbe eden izmed prvih pogojev za navedeno rešitev.« Tako pravi pisatelj sam in tem besedam nimamo kaj dodajati. Ta lepa in izredno zanimiva študija podrobno razišče najprej vse činitelje, ki prihajajo pri nas danes v poštev pri izobrazbi širokih množic kmečkega ljudstva, zlasti njegove mladine, nato iz osebnih proučevanj na lieu mesta opiše, kako skrbne za to izobrazbo v najnaprednejših severnih in zapadnih državah ter končno razvije še svoje misli in predloge, ki bi jih morali izvesti tudi pri nas za izboljšanje sedanjega stanja. Ze s tega je razvidno, da je študija nad vse pereča in da bi morali o pisateljevih izvajanjih razmišljati prav vsi, ki se jih v kakršni koli obliki tiče skrb za izboljšanje sedanjega nezadovoljivega stanja. Pri nas smo se doslej zadovoljevali v tem pogledu le s splošnimi govoričenj ali pa z razpravljanji v ozkih zaključbenih družbah, ukrenili smo pa še bore malo, zalo Erjavčevu stvarno in temeljito študijo: toplo pozdravljamo in jo priporočamo prav vsem, ki se jih tiče, zlasti pa še bolnikom in vsem javnim delavcem med našim kmečkim ljudstvom.

RAZNO

Nenavadno naključje

V nedeljo, 2. oktobra lanskega leta ob 7 zvečer je v osrednjem parku mesta Cikaga v Ameriki avto do smrti povozil lekarnarja Armstronga. Isti dan in prav isto uro je na enak način prišel ob življenje dr. Barry, nekaj ur od Cikaga, v mestu Littleton.

Nič posebnega ni pri tem, saj se v ameriških mestih dogaja stotine enakih nesreč in to vsak dan. Nekaj drugega je, kar je omežbe vredno. Omenjena dva, ki sta isto uro umrla, sta si bila podobna bolj kot da bi bila dvojčka, dasi si nista bila niti od daleč v sorodu.

Nekega dne v svetovni vojni je bil ameriški doktor dodeljen vojaški bolnišnici za francosko fronto. Pred vrati bolnišnice je naštel na svojega dvojnika ter začuden obstal, začudenje pa je bilo tem večje, ker je bilo tudi na obrazu lekarnarja brati presenečenje. Oba sta bila do milimetra enako velika, obrazov pa enakih, kot sta si enaka dva graha. Celó sonce

je oba enako opalilo. S tem pa naključij še ni konec. Oba sta bila rojena 2. oktobra 1888 in bila edina sinova staršev, ki so bili kmetje, ali kakor pravijo v Ameriki, farmerji. Tudi poročila sta se isti dan in imela enako število otrok. Po vojni sta se ti dve družini večkrat obiskovali, čigar posledica je bila, da sta se isti dan zdravnikova sinova poročila z lekarnarjevima hčerama. Doktorja in lekarnarja pa je na njiju petdeseti rojstni dan dohitela smrt. Šele tu se enakost neha in sicer s tem, da je lekarnar zapustil precejšnje premoženje, doktor pa nobenega.

10 zapovedi za vsakogar

V »Narodnih listih« beremo sledečih 10 zapovedi za Čehe: 1. Misli na to, da si Čeh in bodi na to ponosen. 2. Bodi strpen, a ne hlapčevski. Samozavest svobodnega državljanca je njegova prva čednost. 3. Spoštuj druge narode, pazi pa vedno in povsod na to, da bo tvoj narod v enaki meri spoštovan. 4. Vztrajaj vedno trdno in neomajno na svojih pravicah. Vedi, da je le zelo težko zopet pridobiti lahkomisljeno izgubljene pravice. 5. Bodi dober, plemenit človek, toda ne zamenjaj dobrosrčnosti s slabostjo. Ostani trden, kjer je vztrajnost in volja potrebna. 6. Bodi človek s širokim obzorjem v okviru svojega ljudstva. Veliki ljudje so bili največkrat vdaní sinovi in hčere svoje domovine. 7. Ljubi svoj jezik, ki je najdražje izročilo tvojega rodu. Nikar ga ne skrni in ne onečaščaj z nemarnostjo. Daj svojemu jeziku prednost pred drugimi. 8. Ne daj se zbegati z gesli, ki te odvrtaajo od tvojih dolžnosti napram narodu. Čim manjši je kak narod, tem bolj mora biti navezan na svojo narodno bitnost. 9. Casti Boga, kajti On je delilec vseh vrednot. Ne zapostavljaj, kar je rodovom bilo sveto. 10. Bodi delaven in varčen. Pomagaj svojemu narodu z gospodarsko sposobnostjo. Misli na to, da samo delaven narod obstane v tekmi narodov.

★

Spreten zdravnik. Debeluhar: »Gospod zdravnik, koliko kil bom pa izgubil, ako se zdravim pa vašem navodilu?« — Zdravnik: »To je odvisno od raznih okoliščin. Imel sem bolnika, ki je v enem dnevu shujšal za 25 kil.« — Debeluhar: »O, kako je to mogoče?« — Zdravnik: »Zelo enostavno, odrezal sem mu nogo.«

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%** proti odpovedi po **5%**

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zabavnih pisem.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20,—, po pošti din 35,—, 2 steklenici po pošti din 55,—, 3 steklenice po pošti din 75,—. Pazite pravi Redin, in Mostin se dobi samo z gornjo silko.

Prodaja drogerije Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Dekleta!

Vse, ki hočete biti moderno, lepo in poceni obležene — ste povabljeni, da si ogledate zalogo raznovrstnih modernih in letnih vzorcev volnenih in svilenega blaga za obleke in bluže, dilenrobcev, nogavic, krepdešinov, ročnih torbic, svilenega perila itd. pri

Ivan A. Grosek

trgovina z mešanim blagom

Trebnje na Dolenjskem

Odvetnik (svojemu uradniku) »Povišanje plače hočete? To ne gre, saj ste sami krivi, če ne morete izhajati, vsak dan vas vidim, da zavijate k »Zlati Ribici«, to pa stane denar.«

Uradnik: »To delam le radi varčnosti. Če si naročim četrtinko vina, me stane tri dinarje, poleg tega pa ima še toplo sobo in luč. Doma tega ne morem imeti tako poceni.«

Čez nekaj dni se je oglašil tajnik, istotako s prošnjo za višjo plačo:

»Skromen sem v izdatkih, nikoli ne grem v gostilno in vendar — — —«

Odvetnik: »Vidite in baš to je napačno. Pomislite, koliko stane kurjava in razsvetljava. To bi si lahko prihranili ako bi šli k »Zlati Ribici«, si naročili četrtinko, kar stane tri dinarje.«

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjevca naredite z **Jablinom** iz drogerije **Ivan Kanc**, Ljubljana, Nebotičnik Zavoj Din 20,—, poštnina posebej.

Krojač je svojemu stalnemu odjemalcu baš novo obleko zavijal, pri tem srihovitno tožil, kako malo zasluži, da je dal obleko prepoceni itd.

»Kako?« se je začudil Cuznar, kateremu se je zdela cena dosti visoka.

»Da, tako je, ceneje sem vam jo dal kot pa stane mene.«

Cuznar: »Vsakokrat pripovedujete to. Od česa vendar le živite?«

Krojač (zaposlen z zavijanjem): »Hm, veste, takole, majhen dobiček napravim pri papirju in špagi.«

Kupujte pri tordkah, ki oglašajo »Domoljuba«!

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku **KUNOVAR PRANJO** pokopališče Sv. Kriš, Ljubljana.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. **Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.**

Lepo kobilo

4 leta staro, srednje težko, za vsako vožnjo, prodam. Fr. 210, Beričeva 4, p. Dol.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznane niskih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Čevlje

ostanke raznih fazon, poceni prodaja Stermeckl, Celje.

Vsaki osebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. - Pilače: A D O A, Maribor.

Usnje

domačega izdelka nudi na **100% ugodnejše** obrtnikom in kmetovalcem Lavrič, umjetna, št. Vid pri Sitčini.

Bik

18 mesecev star, matofonske rod. pasme - napredaj. Jože Mikec, Irčava 13, p. Novo mesto.

Pozor!

2e z 10.000 din si lahko zagotovite brezskrbno življenje, ako pristopite k novemu podjetju. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod zn. »Laboratoren« št. 9975.

Dekle

za vsa kmečka dela in za gostilno, sprejemem, Rašica, št. Vid nad Ljubljano.

Konja

8 let starega, konjsko opremo, kravo, prvovrstno mlekarico, voz zapravljiček, prodam. Janez Rekar, Hrastje, Kranj.

Dekle

staro nad 16 let, za kmečka dela in pomoč v gospodinjstvu sprejemem. Plača po dogovoru. Trtnik, Škofljica 5 pri Ljubljani.

Hiša s sadnim vrtom

15 minut od postaje Ljubljana - Rakovnik, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Domoljuba« št. 10.054.

Posestvo

od 2-5 glav živine, na Gorenjskem, kupim. Ponudbe na naslov: Anton Jerina, p. Cerklje na Gorenjskem.

Hlapec

za vsa kmečka dela sprejemem takoj. Plača do 300 din mesečno. Zglasiti se osebno pri Franc Černe, Orle 1, p. Ljubljana.

Hlapec

starejšega ali mlajšega, za vsa kmečka dela, sprejemem takoj. — Franc Kunovar, Dolnice 1, št. Vid nad Ljubljano.

Pozor kovinarji!

popravljam stara nakovalna in primože — (Schraufstock) po nizki ceni. Franc Vrhovec, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 6.

Več miz. pomočnikov

izvečbahni za stavbno mizarstvo, sprejemem takoj. — Janez Stare, Vodice.

Vajenca

z dežele, za trgovino z mešanim blagom — sprejemem takoj. Lejze Robin, Moste 35, Zirovnica.

Krojaškega vajenca

sprejemem, Oskrbva v hiši. Ivan Zupan, Črčiče 19, Kranj.

Deklo in žagarja

kateri se razume na popravila žage, iščem. Franc Porenta, Zavogelje 9, Dobrunje pri Ljubljani.

Greben

srednjega, od rabljane kosilnice, kupim. Keplč, Moste 56, p. Komenda.

Služkinja

stara 29-30 let, zdrava, poštna, preprosta, ki ima veselje do pospravljanja sob in likanja dobi, dobro mesto v trgovski hiši. Ponudbe z navedbo dosežanj služb na upr. »Domoljuba« pod značko »Ljubljana« št. 10023.

Motor 5 ks

(na bencin), skoraj nov, ugodno prodam zaradi nabave električnega. Franc Aljančič, Hrušica 2, p. Križe, Gorenjsko.

Bukov gozd

med Zalogom in Lazami, lepo zaraščen, ugodno prodam. Polizve se v gostilni »pri Lenki« št. 9990.

Mlatilnica in gepel

še malo rabljeno, prodam za 1500 din. Peter Dolenc, Šmarca 33, p. Kamnik.

Bika

19 mesecev starega, za plemo, simendolske pasme, zelo lepega — ugodno prodam. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 9969.

Gepelj

nerabilen — prodam. Jože Erklavc, Lavrica št. 23.

Kravo s teličkom

dobro mlekarico, prodam. Remskar, Brezovica 25 pri Ljubljani.

Bika

simendolca, licencovana, prodam. Janez Novak, Plešivica št. 4, p. Brezovica.

Bikec-simendolec

krasno telo, za plemo, od prav dobre mlekarice, napredaj. Vrtačnik, Vič 175.

Pekovskega vajenca

sprejemem z vso oskrbo. Joško Zajc, Bekarna, Medvode.

Svinjo

brejo, prodam. M. Čuden, Česnjica v Bohinjcu.

Deklo

za vsa kmečka dela sprejemem. — Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 9764.

Vajenko

za trgovino s knjigami in papirjem sprejememo takoj. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Učenka« št. 9750.

Mlatilnica

popolnoma novo s trafilicami, oprema najboljših letajev, sposobna za motorski pogon, prodam. — Cena 3000 din. Anton Demec, Železno, Dobriče.

Lahek voz

še neokovan, prodam. Izve se: Podgorje 48, p. Kamnik.

Dva svinjaka

hrustava — napredaj. Fogačar, Zgor. šiška.

Mlinarja

sprejemem. — Činkola, Lakenc-Skočjan.

Pridnega fanta

ki ima veselje do tovarnih avtomobilov in da se izučil za soferja, sprejemem v službo. 8 kavetjo imajo prednost. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Korajžen« št. 10073.

Suhe deske

orehove, česnjeve, javorjeve, hrastove in lipove v debelini 2 do 10 cm, kupim. Šitar, mizarstvo, Smihel p. Novo mesto.

Piščance

majhne, s kokljami — prodam. Carman, Zloba 39, Medvode.

Hlapec

sprejemem. Obrlje 9, p. Moste pri Ljubljani

Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Koiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarčič.